GYŐR-MOSON-SOPRON MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Iktatószám: GY/40/00955-94/2026.
Ügyintéző: dr. Kuller Gábor, Varga Petra, Dr. Kiss Viktória
Telefonszám: (96) 896-137

Tárgy: Green Energy Investhor Zrt – WP1 szélerőműparkra vonatkozó előzetes vizsgálati eljárás

A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal (a továbbiakban: Kormányhivatal) meghozta az alábbi

VÉGZÉST.

I.

A Kormányhivatal a Green Energy Investhor Zrt. (székhely: 1026 Budapest, Pasaréti út 122-124., statisztikai számjel: 29305603-7020-114-01, KÜJ: 104425020, a továbbiakban: Ügyfél) képviselő útján benyújtott kérelme alapján indult, a WP1 szélerőműpark létesítésére vonatkozó előzetes vizsgálati eljárást

megszünteti.

II.

Az Ügyfél a tárgyi eljárásért igazoltan megfizetett 250.000,- Ft, (azaz kétszázötvenezer forint) összeget a Kormányhivatal részére, mint igazgatási szolgáltatási díjat. Az eljárási költség viselője az Ügyfél. Az eljárásban egyéb eljárási költség nem merült fel.

III.

A döntés ellen a közléstől számított 15 napon belül a környezetvédelmi hatósági ügyekért felelős helyettes államtitkársághoz címzett, de a Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Környezetvédelmi Osztályánál mint elsőfokú hatóságnál (9022 Győr, Czuczor Gergely utca 18-24.) elektronikus úton, az e-Papír szolgáltatáson (https://epapir.gov.hu/) keresztül benyújtandó fellebbezéssel lehet élni. Fellebbezni csak a megtámadott döntésre vonatkozóan, tartalmilag azzal közvetlenül összefüggő okból, illetve csak a döntésből közvetlenül adódó jog- vagy érdeksérelemre hivatkozva lehet.
A fellebbezést indokolni kell. A fellebbezésben csak olyan új tényre lehet hivatkozni, amelyről az elsőfokú eljárásban az ügyfélnek nem volt tudomása, vagy arra önhibáján kívül eső ok miatt nem hivatkozott. A fellebbezésnek a döntés végrehajtására halasztó hatálya van.
A fellebbezés 3.000,- Ft-os illetékét a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal 10033001-00299633-00000000 számú számlájára kell befizetni átutalással. Az illeték megfizetését igazoló befizetési bizonylatot, vagy annak másolatát a fellebbezéshez mellékelni kell.

Indokolás

Az Ügyfél képviselő útján a WP1 szélerőműpark létesítésére vonatkozó előzetes vizsgálati eljárás lefolytatása iránti kérelmet terjesztett elő a Kormányhivatalnál 2024. október 25. napján.

A kérelemhez csatolásra került a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Khvr.) figyelembevételével összeállított dokumentáció.

Fentiek nyomán – az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 37. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően – 2024. október 25. napján közigazgatási eljárás indult a Kormányhivatalnál, melynek ügyintézési határideje a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) 67. § (2) bekezdése alapján negyvenöt nap, amibe nem számítanak bele az Ákr. 50. § (5) bekezdés a) és b) pontjai által meghatározott időtartamok.

Az Ügyfél 2024. október 29. napján beadványt nyújtott be a Kormányhivatalhoz, melyben az eljárás szünetelését kérte.

A Kormányhivatal az Ügyfél kérelme alapján a GY/40/03824-4/2024. sz. végzésében megállapította, hogy az eljárás 2024. október 29. napjától szünetel. Döntésében tájékoztatást nyújtott arról is, hogy a Kormányhivatal „a szünetelő eljárást az ügyfél kérelmére folytatja”.

Az Ügyfél 2025. április 28. napján beadványt nyújtott be a Kormányhivatalhoz, melyben az eljárás folytatását kérte.

A Kormányhivatal az Ügyfél kérelme alapján a GY/40/01961-3/2025. sz. végzésében megállapította, hogy az eljárás szünetelése 2025. április 28. napjával megszűnt és az eljárást folytatja.

Az Ügyfél 2025. április 29. napján beadványt nyújtott be a Kormányhivatalhoz, melyben ismételten az eljárás szünetelését kérte.

A Kormányhivatal az Ügyfél kérelme alapján a GY/40/01961-4/2025. sz. végzésében megállapította, hogy az eljárás 2025. április 29. napjától szünetel. Döntésében tájékoztatást nyújtott arról is, hogy a Kormányhivatal „a szünetelő eljárást az ügyfél kérelmére folytatja”.

Az Ügyfél 2025. október 28. napján beadványt nyújtott be a Kormányhivatalhoz, melyben az eljárás folytatását kérte.

A Kormányhivatal az Ügyfél kérelme alapján a GY/40/01961-6/2025. sz. végzésében megállapította, hogy az eljárás szünetelése 2025. október 28. napjával megszűnt és az eljárást folytatja.

Az Ügyfél 2025. október 29. napján beadványt nyújtott be a Kormányhivatalhoz, melyben ismételten az eljárás szünetelését kérte.

A Kormányhivatal az Ügyfél kérelme alapján a GY/40/01961-8/2025. sz. végzésében megállapította, hogy az eljárás 2025. október 29. napjától szünetel. Döntésében tájékoztatást nyújtott arról is, hogy a Kormányhivatal „a szünetelő eljárást az ügyfél kérelmére folytatja”.

Az Ügyfél 2026. február 27. napján beadványt nyújtott be a Kormányhivatalhoz, melyben az eljárás folytatását kérte.

A Kormányhivatal az Ügyfél kérelme alapján a GY/40/00955-4/2026. sz. végzésében megállapította, hogy az eljárás szünetelése 2026. február 27. napjával megszűnt és az eljárást folytatja.

A kérelemnek és mellékleteinek a Khvr. 3. §-a és 4. számú melléklete szerinti összevont jogi tárgyú és műszaki szempontú vizsgálatát követően a Kormányhivatal – az Ákr. 44. §-a alapján kibocsátott – GY/40/00955-17/2026. sz. végzésével hiánypótlásra hívta fel az Ügyfelet.
A Kormányhivatal az Ákr. 41. § (2) bekezdése alapján mellőzte az Ákr. 41. § (1) bekezdése szerinti sommás eljárás szabályait és az Ákr. 43. § (2) bekezdésének megfelelően a teljes eljárás szabályai szerint járt el.

A Kormányhivatal - az Ákr. 89. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően - a Khvr. 3. § (3) és (4) bekezdései alapján, a nyilvánosság bevonása és a hatásterületen élő ügyfelek értesítése érdekében a honlapján a GY/40/00955-5/2026. sz. iratával közleményt tett közzé az eljárás megindításáról, továbbá a közleményt GY/40/00955-6/2026. sz. iratával megküldte az érintett önkormányzatok jegyzőinek közhírré tétel céljából.
A közzétett közlemény nyomán, az eljárással kapcsolatos nyilatkozat, avagy észrevétel a Kormányhivatalhoz a rendelkezésre álló határidőn belül nem érkezett.

A Kormányhivatal megállapította, hogy a Khvr. 1. § (6b) bekezdése alapján a tárgyi eljárásban a tevékenység telepítési helye szerinti település önkormányzata ügyfélnek minősül. Mindezek alapján a Kormányhivatal GY/40/00955-7/2026. sz. iratával megküldte az előzetes vizsgálati dokumentációt a telepítés helye szerinti település önkormányzatai részére. Az önkormányzatok az eljárás során észrevételt nem tettek.

A Kormányhivatal a környezetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) 11. § (1) bekezdése és 3. számú melléklete, valamint a 12/A. §-a és 8. számú melléklete alapján szakkérdéseket vizsgált.

A Kormányhivatal GY/40/00955-8/2026. sz. végzésével az Ákr. 55. §-a és az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet) 1. melléklet 9. táblázatának 20. pontja alapján megkereste az ügyben szakhatósági jogkörrel rendelkező szakhatóságot (települési önkormányzatok jegyzői).

Az Ügyfél a Kormányhivatal GY/40/00955-17/2026. sz. végzésére GY/40/00955-20/2026. sz. és GY/40/00955-32/2026. sz iktatott (önkéntes kiegészítés) beadványt terjesztett elő.
A Kormányhivatal a kérelmet és annak mellékleteit ismételten, továbbá a Kr. rendelkezései alapján is megvizsgálta és GY/40/00955-28/2026. sz. végzésével ismételten hiánypótlásra, továbbá nyilatkozattételre hívta fel az Ügyfelet.
A hivatkozott végzésre az Ügyfél GY/40/00955-34/2026. sz., GY/40/00955-37/2026. sz. és

GY/40/00955-38/2026. sz. iktatott beadványokat terjesztett elő. A hivatkozott beadványokban foglaltak alapján az Ügyfél módosította kérelmét.

A Kormányhivatal GY/40/00955-45/2026. sz. végzésével - tekintettel arra, hogy az eljárásban indokolt volt a tényállás további tisztázása, továbbá az eljárásban szakhatóságként eljáró Vadosfa Község Önkormányzat Jegyzője a szakhatósági állásfoglalását még nem adta meg - az eljárás ügyintézési határidejét további negyvenöt nappal meghosszabbította.

Fentieket követően a Kormányhivatal GY/40/00955-49/2026. sz. végzésével ismételten nyilatkozattételre, GY/40/00955-50/2026. sz. végzésével pedig iratcsatolásra hívta fel az Ügyfelet.

A Kormányhivatal GY/40/00955-53/2026. sz., GY/40/00955-54/2026. sz., GY/40/00955-55/2026. sz., GY/40/00955-56/2026. sz. és GY/40/00955-57/2026. sz. végzéseivel, az 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. melléklet 9. táblázatának 20. pontja alapján - a fenti beadványokra tekintettel -, ismételten megkereste a szakhatósági jogkörrel rendelkező szakhatóságot (települési önkormányzatok jegyzői).

Az Ügyfél 2026. április 17. napján GY/40/00955-58/2026. sz. iktatott beadványt nyújtott be a Kormányhivatalhoz, melyben ismételten az eljárás szünetelését kérte.

A Kormányhivatal az Ügyfél kérelme alapján a GY/40/00955-59/2026. sz. végzésében megállapította, hogy az eljárás 2026. április 17. napjától szünetel. Döntésében tájékoztatást nyújtott arról is, hogy a Kormányhivatal „a szünetelő eljárást az ügyfél kérelmére folytatja”.

Az Ügyfél 2026. október 16. napján, a hivatkozva a GY/40/00955-49/2026. sz. és a GY/40/00955-50/2026. sz. végzésekre, GY/40/00955-66/2026. sz., GY/40/00955-67/2026. sz., GY/40/00955-68/2026. sz. és GY/40/00955-69/2026. sz. iktatott beadványokat terjesztett elő, amely beadványokban az eljárás folytatását is kérte. Az Ügyfél a fenti beadványokban, a szélerőművek számával kapcsolatban előadta, hogy a 2026. március 25. napján kelt, GEI/144-14/2026. Iktatószámú iratában foglaltakat visszavonja, a szélerőművek számát nem kívánja csökkenteni.

Az Ákr. 49. § (2) bekezdése értelmében az eljárást bármelyik ügyfél kérelmére folytatni kell.
A Kormányhivatal az Ügyfél kérelme alapján a GY/40/00955-70/2026. sz. végzésében megállapította, hogy az eljárás szünetelése 2026. október 16. napjával megszűnt és az eljárás folytatásáról rendelkezett.

A Kormányhivatal GY/40/00955-71/2026. sz. végzésével a Képviselőt képviseleti jogának igazolására hívta fel. A Képviselő a lépviseleti jogát igazolta.

Tekintettel arra, hogy a Kormányhivatal megállapította, hogy a tárgyi beruházás hatásterülete Kemenesszentpéter községet is érinti - az Ákr. 89. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően - a Khvr. 3. § (3) és (4) bekezdései alapján, a nyilvánosság bevonása és a hatásterületen élő ügyfelek értesítése érdekében a honlapján a GY/40/00955-74/2026. sz. iratával közleményt tett közzé az eljárásról, továbbá a közleményt GY/40/00955-75/2026. sz. iratával megküldte Kemenesszentpéter község önkormányzat jegyzőjének közhírré tétel céljából.
A közzétett közlemény nyomán, az eljárással kapcsolatos nyilatkozat, avagy észrevétel a Kormányhivatalhoz a rendelkezésre álló határidőn belül nem érkezett

A Kormányhivatal GY/40/00955-81/2026. sz. végzésével ismételten nyilatkozattételre hívta fel az Ügyelet.

A Kormányhivatal a Khvr. 1. § (6b) bekezdése alapján a GY/40/00955-83/2026. sz. iratával megküldte az előzetes vizsgálati dokumentációt Beled és Páli település önkormányzatai részére. Az önkormányzatok az eljárás során észrevételt nem tettek.

A Kormányhivatal GY/40/00955-84/2026. sz. végzésével az Ákr. 55. §-a és az 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. melléklet 9. táblázatának 20. pontja alapján megkereste Beled és Páli község jegyzőit, mint szakhatósági jogkörrel rendelkező szakhatóságot.

A Kormányhivatal GY/40/00955-81/2026. sz. végzésére az Ügyfél GY/40/00955-86/2026. sz., GY/40/00955-87/2026. sz. és GY/40/00955-88/2026. sz. iktatott beadványt terjesztett elő.

Az eljárás során benyújtott beadványok alapján a Kormányhivatal a természetvédelmi szakkérdés vizsgálata alapján az alábbiakat állapította meg:
A Kr. 11. § (1) bekezdése és 3. melléklet 5. pontja alapján a természetvédelmi feladatkörében eljáró Kormányhivatal a tárgyi ügyben szakkérdés vizsgálatában működik közre.

1. A kérelem
Az Ügyfél 9 db szélerőműpark telepíthetőségének előzetes vizsgálati eljárását kezdeményezte a VIBROCOMP Kft. (1118 Budapest, Bozókvár utca 12., a továbbiakban: VIBROCOMP Kft.) által készített előzetes vizsgálati dokumentációk, és az azok mellé elkészített Natura 2000 hatásbecslési dokumentumok alapján.
Az Ügyfél több alkalommal kérte az eljárások szünetelését, illetve kérelmét is több alkalommal módosította, kiegészítette. 2026. október hónap második felében az Ügyfél úgy döntött, hogy kérelmét 75 toronyra tartja fönn, melyhez egy 6 oldalas, korábbi denevérvédelmi (ballonos) vizsgálati anyag kiértékelését és egy kiegészítő levelet csatolt új felderítő és adaptív vezérlő rendszerrel, az EU 2018/2001-es irányelvével, a hazai könnyített térségekkel, klímavédelemmel, a fajvédelmi védőtávolságokkal, a MAVIR Zrt. által elvégeztetett vizsgálatokkal, és az együttes környezeti hatások értékelésével kapcsolatban.

2. A tervezett beruházás
A VIBROCOMP Kft. 3/1/2025 számú tervének tárgyát képező szélerőműpark elnevezése: Vág WP1 49,9 MVA kiserőmű Szélerőműpark.
Az Ügyfél a Vág és Szil külterületén fekvő ingatlanokon összesen 8 db 4.2-8.0 MW szélerőműből álló szélerőmű parkot tervezett.
A szélerőműpark részei: szélerőművek, földkábelek, 32/35 kV-os súlyponti alállomás, Vadosfa Dél 400/132 kV-os termelői alállomás.
A tevékenység helye (szélerőművek): Vág 011/16, 05/34, 013/44, 035/14, 013/25 és Szil 0300/30, 0296/3, 0300/5 hrsz.
A Vadosfa 032/15 hrsz.-ú ingatlanon Vadosfa Dél 400/132 kV-os termelői alállomás tervezett.
A Vág 070/32 hrsz.-on 132/35 kV-os súlyponti alállomás épül.
A kivitelezés várható kezdete az építési engedélyek megszerzését követően, 2028. I. negyedév után várható. A működés megkezdésének legkésőbbi várható ideje: 2030. I. negyedév.

A tervezett beavatkozásoktól hozzávetőleg 230 méterre található a „*Rába*” elnevezésű, HUFH20011 kódszámú kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület.
A benyújtott Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció szerint, a tervezett beruházás a „*Rába*” elnevezésű, HUFH20011 kódszámú kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területet várhatóan nem érinti közvetlenül, közvetett hatása azonban jelentkezhet a beruházásnak és ez szükségessé teszi a Natura 2000 jelölő élőhelyeket és fajokat érő hatások bemutatását.

3. Biotikai adatok a tervezett szélerőmű parkkal kapcsolatban

Az Ügyfél által benyújtott iratok (tehát az Ügyfél adatai) szerint, a Natura site tekintetében nem jelölőfaj, ugyanakkor ismert a jelenléte, sőt a hatásterület tágabb környezetében a fészkelése is a fokozottan védett, közösségi jelentőségű, az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/Ek Irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről (Madárvédelmi Irányelv) I. függelékében szereplő fehér gólyának (*Ciconia ciconia*) és parlagi sasnak (*Aquila heliaca*).
A hatásterületen azonosított védett durvavitorlájú törpedenevér (*Pipistrellus nathusii*), rőt koraidenevér (*Nyctalus noctula*) és szőrőskarú koraidenevér *(Nyctalus leisleri*) – anatómiai felépítésük, repülési sajátosságaik és hosszútávú vonulási szokásaik –, valamint a szoprán törpedenevér (*Pipistrellus pygmaeus*) nagyszámú jelenléte miatt a hatásterületen potenciális hatásviselőknek tekinthetők.
Az önkéntesen, a Kormányhivatal hiánypótlási felhívását be nem várva benyújtott dokumentáció kiegészítés szerint, az aktivitási adatok alapján kiemelkedőnek tekinthető jelenlét mutatható ki a törpedenevér-fajok (*Pipistrellus spp.),* a rőt koraidenevér (*Nyctalus noctula),* a *Nyctalus/Eptesicus/Vespertilio* akusztikai csoport, a vízi denevér (*Myotis daubentonii*) és a *Myotis sp.* esetében. Emellett természetvédelmi szempontból külön említést érdemel a fokozottan védett, közösségi jelentőségű, az Élővilágvédelmi Irányelvben szereplő nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus)* jelenléte. A fajösszetétel és az aktivitási mintázatok együttesen arra utalnak, hogy a vizsgált erdőfoltok és a kapcsolódó élőhelymozaik a térség denevérfaunája számára fontos táplálkozó- és mozgási területként funkcionál.

A szoprán törpedenevér, a nyugati piszedenevér és a fehérszélű/durvavitorlájú törpedenevér a 2026.03.18-19-én végzett ballonos felmérések során is kimutatható volt.

A Kormányhivatal és a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság (a továbbiakban: FHNPI) már korábban felhívta a figyelmet arra, hogy a denevérek szempontjából a szélturbinák üzembe helyezését követően az ütközés vagy a barotrauma okozta mortalitás tekinthető a legjelentősebb hatásnak, azonban a kockázat fajonként eltérő. Megzavarás és kiszorítás a működés és erőmű-átalakítás közben fellépő akadályhatásokkal együtt a projekt életciklusának bármely szakaszában előfordulhat. Ezek a valószínűsíthetően jelentős hatások megváltoztathatják a viselkedést, beleértve a fajok vonzódását (Behr és mások, 2018; Foo és mások, 2017), a repülési folyosók térbeli eltolódását, valamint a denevérek kizárását az általuk egyébként használt táplálékszerző élőhelyekről (Barré és mások, 2018). A fajok vonzása nagyobb ütközési kockázatot eredményezhet (Rydell és mások, 2010a; Voigt és mások, 2018). Mindazonáltal Millon és mások (2018) magát a kiszorítást fontos hatásnak tekintették, míg Barré és mások (2018) nemrégiben számos szélerőműpark kapcsán számszerűsítették ezt a hatást. A megzavarás, a kiszorítás és az akadályhatások jelentőségét eseti alapon kell mérlegelni, figyelembe véve a terv vagy projekt méretét, az ismerten jelen lévő denevérfajokat, élőhelyhasználatukat és a támogató élőhely fontosságát az állomány kedvező védettségi helyzete szempontjából, különös tekintettel a fennálló veszélyekre.
A denevérek leggyakrabban vonulásuk (pl. nyári és téli szálláshelyek között), vagy pedig táplálkozóterületeik megközelítése közben pusztulnak el a szélerőművek miatt. Emellett egyre több

vizsgálat bizonyítja, hogy a denevéreket bizonyos körülmények között vonzzák a szélerőművek (Bennett et al. 2017, Cryan & Barclay 2009, Foo et al. 2017, Guest & Hein 2023, Guest et al. 2022, Rydell et al. 2016), így ökológiai csapdát jelenthetnek számukra.

A Magyarországon előforduló denevérfajok az 1979-ben elfogadott, Magyarországon 1982-től hatályos Bonni Egyezmény hatálya alá tartoznak, továbbá vonatkoznak rájuk az európai denevérfajok populációinak megőrzéséről szóló Megállapodás szabályai is, melyeket Magyarországon az 1994/18. Nemzetközi Szerződés hirdetett ki. Ezen fajok a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet (a továbbiakban: KöM rendelet) 2. számú mellékletében szereplő védett, illetve fokozottan védett állatfajok.
A Magyarországon előforduló denevérek közül több szerepel az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 2. A) számú mellékletében is, közösségi jelentőségű állatfaj.

A denevérfajok uniós szintű védelmét az élőhelyvédelmi irányelv (92/43/EGK, II. melléklet), valamint ezen irányelvet a hazai jogrendbe átültető, R.-ben foglalt előírások is biztosítják.

Magyarországon pl. a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) és a fokozottan védett állatfajok esetében a korlátozás részletes szabályairól a fokozottan védett növény-, illetve állatfajok élőhelyén és élőhelye körüli korlátozás elrendelésének részletes szabályairól szóló 12/2005. (VI.17.) KvVM rendelet (a továbbiakban: 12/2005. (VI.17.) KvVM rendelet) előírásai is alkalmazandók a denevérek védelme érdekében. A velük kapcsolatos tevékenységek engedélyezése pedig a védett állatfajok védelmére, tartására, hasznosítására és bemutatására vonatkozó részletes szabályokról szóló 348/2006. (XII.23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 348/2006. (XII.23.) Korm. rendelet) előírásai mentén lehetséges.

A Kormányhivatal információi szerint a Vág 011/16 hrsz.-ú és 05/34 hrsz.-ú területre tervezett VG-01 és VG-02 torony a fokozottan védett, közösségi jelentőségű, a Madárvédelmi Irányelv I. függelékében szereplő hamvas rétihéja (*Circus pygargus*) fészkeléssel érintett. A tervezett VG-03-02 (Vág 013/25 hrsz.) torony 2025-ben szintén hamvas rétihéjával volt érintett (1,3 km). Hamvas rétihéjáról azonban, az Ügyfél által felkért szakértők a WP1 park esetében nem tettek említést.
A VG-04 torony (Vág 013/44 hrsz.) 3 km-es hatásterületén belül parlagi sas fészkel (2,9 km), ami igaz a VG-05 (Vág 035/14 hrsz., 2,5 km), SZ-03 (Szil 0300/30 hrsz., 2,5 km), SZ-04 (Szil 0296/3 hrsz., 2,1 km) jelű tornyokra is. A Szil 0300/5 hrsz.-ú terület (SZ-05) parlagi sassal érintett (1,5 km).

Ami a parlagi sast illeti, Horváth, M., Szitta, T., Fatér, I., Kovács, A., & Prommer, M. (2017). Spatial and temporal variation in the home range of Eastern Imperial Eagles (Aquila heliaca) in the Pannonian Region. Journal of Ornithology megállapítása szerint a parlagi sasok revírhasználata alapján a 4-5 km-es zóna kritikus a táplálkozóhelyek megőrzéséhez. A parlagi sashoz hasonlóan viselkedő rétisas esetében Dahl, E. L., Bevanger, K., Nygård, T., Røskaft, E., & Stokke, B. G. (2012). Reduced breeding success in white-tailed eagles at Smøla windfarm, Norway. Biological Conservation megállapította, hogy a turbinák 2-3 km-es körzetében a rétisasok költési sikere jelentősen visszaesett a zavarás és az ütközések miatt.
Az FHNPI által elkészített szélerőmű telepíthetőségi térkép a rétisas és a parlagi sas esetében 3 km-es védőövezettel számolt (Parlagi- és rétisas: 3000 m a szélpark szélétől (Abstandsempfehlungen für Windkraftanlagen zu Brutplätzen ausgewählter Vogelarten (Birdlife Österreich, Version 1.0 / Februar 2021)).

A parlagi sas (*Aquila heliaca*) szerepel a KöM rendelet 2. számú melléklet 988. sorában, fokozottan védett madár. A parlagi sas természetvédelmi eszmei értéke 1.000.000 Ft. A parlagi sas szintén szerepel a R. 1.A) mellékletében (96. sor), közösségi jelentőségű madárfaj.
A parlagi sas a Madárvédelmi Irányelv I. mellékletében is szerepel.
A Vörös lista szerint globális szinten VU-sebezhető, Európai szinten LC – nem fenyegetett faj, EU-s szinten pedig, NT – mérsékelten fenyegetett faj.
Magyarországon kisszámú fészkelő.
A parlagi sas védelme érdekében több projekt zajlott Magyarországon:
A parlagi sas védelme a Kárpát-medencében
Projekt kódja: LIFE02NAT/H/8627
Projekt helyszíne: Magyarország
A projekt időtartama: 2002.10.01.- 2005.12.31.
Teljes költségvetés: 515 031 euró
EU-s hozzájárulás: 386 273 euró (75%)
További információk: http://www.imperialeagle.mme.hu/indexa.html

HELICON - A parlagi sasok védelme Magyarországon
Projekt kódja: LIFE10NAT/HU/019
Projekt helyszíne: Magyarország
A projekt időtartama: 2012.01.01.- 2016.12.31.
Teljes költségvetés: 2 141 597 EUR
EU-s hozzájárulás: 1 606 198 EUR (75%)
További információk: imperialeagle.eu

A MAVIR Zrt. más természetvédelmi célokat és érdekeket képviselő szervezetekkel 2016. november 7-8-án nemzetközi madárvédelmi konferenciát szervezett, aminek keretében az akkori MAVIR Zrt. vezérigazgató-helyettese elmondta, hogy a társaság a madárvédelem hatékonyságának támogatása érdekében számos projektben vett részt, köztük nemzetközi projektekben is. https://imperialeagle.hu/content/international-cooperation-bird-protection

A 2016-2022 közötti PannonEagle Life projekt fő célja a keleti parlagi sas populációjának növelése a pannon régióban az üldöztetési események okozta nem természetes halálozás jelentős csökkentésével.
A projektnek pl. az Agrárminisztérium is társfinanszírozója volt.
https://parlagisas.hu/en/content/project
Projektidőszak: 2016.10.01-2022.03.31
Költségvetés: 3 583 577 € (ebből EU hozzájárulás. 75%)

A fokozottan védett, közösségi jelentőségű, a Madárvédelmi Irányelv I. függelékében szerepelő hamvas rétihéja (*Circus pygargus*) esetében a VG-01 jelű torony mindössze 450 méterre volt 2025-ben a fészkelőhelytől. A javasolt védőtávolság a hamvas rétihéja esetében 1000 méter, szakirodalmi adatok alapján ((Birdlife Österreich 2021, SMEKUL 2022).

Az Ügyfél maga rögzítette az alábbi adatokat a Kormányhivatal GY/40/00955-28/2026. sz. (természetvédelmi feladatkörében eljáró Kormányhivatal hiv. sz.: GY/41/00877-2/2026.) kiadott hiánypótlásra és nyilatkozattételre felhívó végzésére adott válaszában:
A WP-1 sorszámú projekt hatásterületén fészkelő madárfajok közül a hamvas rétihéja (*Circus pygargus*) országos állománya 45–60 költőpárra tehető, amelyhez viszonyítva a WP1 területen korábban

rendszeresen azonosított költőpár az országos állomány mintegy 1,7–2%-át képviseli. A teljes hatásterületen potenciálisan jelen lévő 2 költőpár aránya az országos állományban 3,3–4,4% közé esik. Az egyedszám tekintetében a WP1 területen 2 egyed került rögzítésre (1,6–2,2%), míg a teljes hatásterületen 11 egyed (9,2–12,2%) jelenléte volt eddig kimutatható.
A fenti adatok alapján megállapítható, hogy bár a faj országos állományához viszonyított aránya alacsony, a teljes hatásterületen belül regionális szinten már jelentősebb jelenlét mutatható ki.
A parlagi sas (*Aquila heliaca*) esetében az országos költőállomány 155–222 pár közé tehető, amelyhez képest a WP1 területen azonosított 1 költőpár aránya 0,5–0,6%. A teljes hatásterületen azonosított 9 költőpár ugyanakkor már 4–5,8%-os arányt képvisel. Az egyedszámok alapján a WP1 területen 3 egyed (0,68–0,97%), míg a teljes hatásterületen 62 egyed (14–20%) jelenléte volt kimutatható. A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) 2025 Sasszinkron nyilvánosan elérhető adatai szerint a térségben 33 egyed került regisztrálásra, amely alátámasztja a faj regionális jelentőségét.

A Kormányhivatal megkeresésére az FHNPI az előzetes vizsgálati dokumentáció és a hiánypótlás keretében benyújtott dokumentumok, illetve az FHNPI saját adatai alapján a beruházással leginkább veszélyeztetett fajok listáját az alábbiak szerint állította össze FHNPI-241-21/2026 számú állásfoglalásában:

- parlagi sas: Az SZ-04, SZ-05, SZ-03, VG-05 tornyok egyértelműen a közeli parlagi sas fészek védőövezetében (3 km-en belül) vannak. A védőövezeten belüli elhelyezés kiemelt kockázatot jelent. A VG-04 torony a védőövezet határán helyezkedik el.
- hamvas rétihéja: A VG-01 toronytól 450m-re fészkelt 2025-ben.
- fehér gólya: Vág településen fehér gólya fészkel. A fészekhez legközelebbi tornyok (VG-02, VG-03-2, VG-04, VG-05) a védőövezeten kívül, de 2 km-en belül helyezkednek el.
- rétisas: elsősorban vonuló, kóborló és táplálkozó egyedek észlelhetők a területen.
- uhu: elsősorban vonuló, kóborló és táplálkozó egyedek észlelhetők a területen.
- egyéb releváns madárfajok: vörös vércse, egerészölyv, barna rétihéja.
- magas ütközési kockázattal jellemezhető denevérfajok: durvavitorlájú törpedenevér (*Pipistrellus nathusii*), szoprán törpedenevér (*Pipistrellus pygmaeus*), rőt koraidenevér (*Nyctalus noctula*) és szőrőskarú koraidenevér (*Nyctalus leisleri*)
- közepes ütközési kockázattal jellemezhető denevérfajok: nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*).
- egyéb kimutatott denevérfajok: -

A fentieken túl azt is mérlegelni kell, hogy maga az Ügyfél, illetve az általa felkért szakértők is rögzítik mind a 9 előzetes vizsgálati dokumentációban, hogy a vizsgált hatásterületen összesen 77 aktív fészkelést regisztráltak, amelyek döntő többsége a fehér gólyához köthető. Ugyanakkor természetvédelmi szempontból kiemelendő, hogy a teljes hatásterületen két pár rétisas (országos fészkelőállomány 340 pár), valamint négy pár parlagi sas (országos fészkelőállomány 220 pár) költését is rögzítették. Emellett költőládákban vándorsólyom, Vadosfán hamvas rétihéja, továbbá egy esetben Szárföldön vörös kánya fészkelése is igazolást nyert. Ez utóbbi különösen jelentős, tekintettel arra, hogy a faj hazai fészkelőállománya mindössze mintegy tíz párra tehető. Az MME adatbázisának tanúsága szerint a kabasólyom rendszeres jelenléte szintén igazolt a vizsgált térségben, ami tovább erősíti a terület ragadozómadarak szempontjából betöltött kiemelt szerepét. Az MME ragadozómadár-szinkronszámlálásának eredményei alapján megállapítható, hogy a térség a telelő ragadozómadarak számára országos viszonylatban is fontos élőhelynek tekinthető. A téli szinkronszámlálások szerint a hatásterületen rendszeresen mintegy 25–25 egyed parlagi sas és rétisas telel, ami az országos telelő állomány hozzávetőlegesen 2,4%, illetve 3,42%-ának felel meg. Ornitológiai szempontból különösen

figyelemre méltó a vörös kánya jelenléte, amelyből a térségben 30–40 telelő egyed fordul elő, miközben a faj hazai fészkelőállománya rendkívül alacsony. Jelentős számban telel továbbá a térségben az egerészölyv, a gatyásölyv, valamint Vág település térségében az erdei fülesbagoly is. A felsorolt költési adatok alapján megállapítható, hogy az egyes projektelemek térségében több, országos jelentőségű védett ragadozómadár-faj jelenléte is igazolt, ami a tervezett beruházások élővilágvédelmi megítélése szempontjából kiemelt jelentőséggel bír.
A térségben több, egymással párhuzamosan tervezett szélerőműpark-projekt is érint denevérek szempontjából kiemelten kockázatos területeket.
A Magyarországon előforduló denevérfajok az 1979-ben elfogadott, Magyarországon 1982-től hatályos Bonni Egyezmény hatálya alá tartoznak, továbbá vonatkoznak rájuk az európai denevérfajok populációinak megőrzéséről szóló Megállapodás szabályai is, melyeket Magyarországon az 1994/18. Nemzetközi Szerződés hirdetett ki. Ezen fajok a KöM rendelet 2. számú mellékletében szereplő védett, illetve fokozottan védett állatfajok.
A denevérfajok uniós szintű védelmét az élőhelyvédelmi irányelv (92/43/EGK), valamint ezen irányelvet a hazai jogrendbe átültető, a R.-ben foglalt, már hivatkozott különös előírások is biztosítják.

A tárgyi 9 szélerőmű park mindegyike érintett denevérekkel az Ügyfél által felkért szakértői adatok alapján, sőt 11 torony (VG-01, VG-02, MA-07-2, SZF-03, GY-01, GY-02, GY-04, C-01, C-02, C-03, C-07) olyan Natura 2000 terület 500 méteres körzetében helyezkedik el, ahol jelölő fajként denevérek fordulnak elő (HUFH20001: *Myotis myotis, Barbastella barbastellus, Myotis bechsteinii, Myotis blythii*; HUFH20010: *Barbastella barbastellus, Myotis bechsteinii, Myotis blythii*; HUFH20011: *Barbastella barbastellus, Myotis bechsteinii, Myotis blythii*), amelyekre potenciálisan negatív hatással lehetnek a tervezett beruházások.
Ez a WP1, WP5, WP6, WP7, WP8 jelű parkok érintettségét jelenti. Közepes ütközési kockázatú fajok az EUROBATS útmutató alapján: *Myotis myotis, Barbastella barbastellus, Myotis blythii.*, míg a magas ütközési kockázatú *Pipistrellus spp*. és *Nyctalus spp.* fajok mind a 9 tervezett parknál leírásra kerültek az Ügyfél által felkért szakértők által.

4. A GY/40/00955-28/2026. sz. kiadott (hiv. sz.: GY/41/00877-2/2026.) **hiánypótlásra és nyilatkozattételre történő felhívás releváns kérdései (a végzés 11-20. pontjai) a 2026. októberében benyújtott iratanyag alapján**

11. A benyújtott iratanyag nem ismerteti a termelői alállomás telepítése miatt várható természetvédelmi- és tájvédelmi szempontú hatásokat érintőlegesen sem arra hivatkozva, hogy ennek vizsgálata önálló előzetes vizsgálati eljárásban fog megtörténni. A szélerőmű park részeként a jelen eljárásban erre is ki kell térni.
12. benyújtott dokumentumok kiegészítése szükséges az érintett védett, fokozottan védett és közösségi jelentőségű fajok közvetlen hatásterületen való jelenléte, valamint a közvetett és közvetlen hatásterületen gyűjtött adatok kiértékelése szempontjából.
13. Az előzetes vizsgálati dokumentáció szerint a denevérek vizsgálatát EUROBATS módszertani ajánlásnak figyelembe vételével végezték. Az előzetes vizsgálati dokumentáció kiegészítése szükséges az ajánlás szerinti időszakok (tavaszi denevérvonulási, a nyári kölyöknevelési, és az őszi vonulási időszak) adataival, illetve a rotormagasságban végzett felmérések adataival. A dokumentációban ismertetett mintavételek esetében a mintavételi körülmények (pl. időjárás, szélsebesség, csapadékviszonyok) megadása szükséges.
14. Meg kell adni, hogy a denevérek esetében miért nem vizsgálták a közvetlen hatásterületet, illetve hogyan vették figyelembe a környező településeken élő épületlakó denevérkolóniákat.

15. Az előzetes vizsgálati dokumentációt ki kell egészíteni a fokozottan védett és védett ragadozómadarak esetében az élőhelyvesztés várható mértékével, illetve a költési siker várható csökkenésével a vonatkozó szakirodalmi adatok alapján (pl. Dahl & al 2012, May & al 2013, Zielińska & al 2021 stb.).
16. Az előzetes vizsgálati dokumentációt ki kell egészíteni a szélerőműparkok együttes hatásának (különösen az élőhelyvesztés és költési siker tekintetében) értékelésével (hektár, illetve %-os veszteség) a potenciálisan érintett fajok lokális (Rábaköz, illetve Kisalföld) állományainak tekintetében.
17. Az előzetes vizsgálati dokumentációt ki kell egészíteni a javasolt élőhelyjavító intézkedések konkrét helyszínével, módjával és kiterjedésével, illetve ezek várható hatásaival a beruházás által negatívan érintett fajok állományaira.
18. Ismertetni és részletesen indokolni kell, hogy a hivatkozott szakirodalomban (Dahl & al 2012, Horváth & al 2017, Mader & al 2022) vagy európai ajánlásban (LAG VSW 2020) javasolt védőtávolságokat (ahol a szakirodalom a hatáscsökkentő intézkedések mellett sem javasolja a telepítést) miért nem vették figyelembe a tervezés során.
19. A benyújtott iratanyagban valós idejű madárfelismerésen alapuló felderítő és adaptív vezérlés szabályozó, illetve riasztó rendszer telepítése szerepel kármérséklő, hatáscsökkentő intézkedés javaslatként, de a pontos tervezett műszaki megoldás (technológia ismertetése, előnyei és hátrányai az ütközések, táplálékkeresés, költési siker stb. vonatkozásában) nem került ismertetésre, amit pótolni kell, és Magyarországon új, külföldön már alkalmazott technológia bevezetése esetében külföldi referencia is szükséges;
20. A tervezett igénybevétel természetvédelmi érdekkel, mint közérdekkel való összhangjának indokolását meg kell adni, illetve ki kell fejteni.

5. A hiánypótlási felhívás jogszabályi alapja

A Khvr. 4. melléklet 1. bekezdésének alábbi pontjai:
b) a tervezett tevékenység, továbbá ha vannak más ésszerű telepítési, technológiai vagy egyéb változatai (a továbbiakban együtt: számításba vett változatok), akkor azok alapadatai:
bc) a tevékenység helye és területigénye, az igénybe veendő terület használatának jelenlegi és a településrendezési tervekben rögzített módja, villamos légvezeték előzetes konzultációja esetén EOV-koordináta helyes (helyrajziszám-megjelölés nélküli) nyomvonala,
bd) a tevékenység megvalósításához szükséges létesítmények, valamint az azokhoz kapcsolódó létesítmények felsorolása és helye,
be) a tervezett technológia, vagy ahol nem értelmezhető, a tevékenység megvalósításának leírása, ideértve az anyagfelhasználás főbb mutatóinak megadását,
bi) Magyarországon új, külföldön már alkalmazott technológia bevezetése esetében külföldi referencia,
d) nyomvonalas létesítménynél a tervezett nyomvonal továbbvezetésének és távlati kiépítésének ismertetése, és a továbbvezetés tervezése során figyelembe vett környezeti szempontok, feltárt környezeti hatások összegzése;
f) a tevékenység telepítése, működése, felhagyása során az egyes környezeti elemekre várhatóan gyakorolt hatások előzetes becslése, figyelembe véve a *c)* pontban leírt befolyásoló tényezőket is, különösen
fa) a hatótényezők milyen jellegű hatásfolyamatokat indíthatnak el, új telepítésnél annak becslése is, hogy a terület állapota és funkciói miként változhatnak meg a telepítés következtében, beleértve az éghajlatváltozást,
fb) a hatásfolyamatok milyen területekre terjedhetnek ki; e területeket térképen is körül kell határolni,

fc) az *fb)* pont szerinti területről rendelkezésre álló környezeti állapot, területhasználati és demográfiai adatok, valamint a hatásfolyamatok jellegének ismeretében milyen és mennyire jelentős környezeti állapotváltozások (hatások) léphetnek fel,
fd) a védett természeti területet, barlangot, Natura 2000 területet, és a terület természetvédelmi státuszától függetlenül a védett fajokat érintő hatások ismertetése.

A R. alábbi rendelkezései:
10. § (1) Olyan terv vagy beruházás elfogadása, illetőleg engedélyezése előtt, amely nem szolgálja közvetlenül valamely Natura 2000 terület természetvédelmi kezelését vagy ahhoz nem feltétlenül szükséges, azonban valamely Natura 2000 területre akár önmagában, akár más tervvel vagy beruházással együtt hatással lehet, a terv kidolgozójának, illetőleg a beruházást engedélyező hatóságnak – a tervvel, illetve beruházással érintett terület kiterjedésére, az érintett területnek a Natura 2000 területhez viszonyított elhelyezkedésére, valamint a Natura 2000 területen előforduló élővilágra vonatkozó adatokra figyelemmel – vizsgálnia kell a terv, illetve beruházás által várhatóan a Natura 2000 terület jelölésének alapjául szolgáló, az 1–4. számú mellékletben meghatározott fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére gyakorolt hatásokat.
(2) Amennyiben az (1) bekezdés szerinti vizsgálat alapján a tervnek, illetve beruházásnak jelentős hatása lehet, hatásbecslést kell végezni.
(3) A terv kidolgozója, illetve a beruházó a 14. számú mellékletnek megfelelően hatásbecslési dokumentációt készít, amely alapján a hatásbecslést a természetvédelmi hatóság végzi. A hatásbecslési dokumentációt a környezetvédelmi, természetvédelmi és tájvédelmi szakértői tevékenységről szóló jogszabály alapján a természetvédelem szakterület megfelelő részterületén szakértői jogosultsággal rendelkező szakértő is elkészítheti.
(4) A hatásbecslés során – a 15. számú melléklet szerinti szempontokra figyelemmel – vizsgálni kell a tervnek vagy beruházásnak, illetve az azok megvalósítására vonatkozó egyéb ésszerű megoldásoknak a Natura 2000 terület jelölésének alapjául szolgáló, az 1–4. számú mellékletben meghatározott fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére gyakorolt várható hatását.
A hatásbecslési dokumentáció tartalmi követelményeit a R. 14. melléklete tartalmazza, melyek közül ki kell térni különösen:
4. *A terv vagy beruházás kedvezőtlen hatásai*
4.1. A várható természeti állapotváltozás leírása a terv vagy beruházás megvalósulását követően vagy annak következtében
4.2. A Natura 2000 területen megtalálható, a kijelölés alapjául szolgáló élőhelyekre és fajokra gyakorolt, várhatóan kedvezőtlen hatások leírása, bemutató térképmellékletekkel
4.3. A Natura 2000 területen megtalálható, a kijelölés alapjául szolgáló élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetében várható kedvezőtlen hatások becsült mértéke
5. *Alternatív (egyéb ésszerű) megoldások*
5.1. A tervező, illetve beruházó által tanulmányozott alternatív megoldások bemutatása (a térbeli kiterjedés, elhelyezkedés, nagyságrend, módszer szempontjából)
5.2. A szóba jöhető alternatív megoldások megvalósítását megnehezítő vagy kizáró okok leírása

6. A hiánypótlási, nyilatkozat tételi felhívás teljesítése az Ügyfél részéről
„11. A benyújtott iratanyag nem ismerteti a termelői alállomás telepítése miatt várható természetvédelmi- és tájvédelmi szempontú hatásokat érintőlegesen sem arra hivatkozva, hogy ennek vizsgálata önálló előzetes vizsgálati eljárásban fog megtörténni. A szélerőmű park részeként a jelen eljárásban erre is ki kell térni.”

Az Ügyfél szerint, a vadosfai csatlakozási csomópont helyszínének kiválasztása az átviteli rendszerirányító által végzett és dokumentált, a műszaki és gazdasági megvalósíthatóság mellett a természetvédelmi adottságokat is figyelembe vevő döntési folyamat eredménye.
A szélerőművek által megtermelt villamos energia összegyűjtésére szolgáló középfeszültségű infrastruktúra földkábeles kialakítású lesz, így középfeszültségű légvezetékek és oszlopkapcsolók létesítését sem az Ügyfél, sem a MAVIR Zrt. nem tervezi. A meglévő Győr–Szombathely 400 kV-os távvezetéknek a MAVIR Zrt. kapcsolóállomáshoz szükséges kitérítése legfeljebb 100 méter nyomvonalhossz-növekedéssel jár, míg a termelői alállomás és a MAVIR Zrt. kapcsolóállomás között további, legfeljebb 100 méter hosszúságú, 400 kV-os légvezetékes átkötés tervezett. A hálózati csatlakozás nem eredményezi kiterjedt új légvezeték-hálózat létesítését, hanem döntően a meglévő átviteli hálózathoz történő csatlakozásra és a földkábeles termelői infrastruktúrára épül. A dokumentáció szerint sem a Vadosfa Dél 400/132 kV-os termelői alállomás, sem a Súlyponti Alállomások nem minősülnek kapcsolódó, vagy összetartozó tevékenységnek.
A „Vibrocomp témaszám – 3/13/2025” számú dokumentáció 5.5. és 5.6. fejezete mérséklő intézkedésekre tesz javaslatot.
Az élőhelyvesztés tényét a benyújtott dokumentáció is rögzíti az 5.5.4. pontban.
Vadosfa közelében hamvas rétihéja, kerecsensólyom és gyurgyalag jelenlétével számoltak a dokumentációt készítő szakértők.

„12. benyújtott dokumentumok kiegészítése szükséges az érintett védett, fokozottan védett és közösségi jelentőségű fajok közvetlen hatásterületen való jelenléte, valamint a közvetett és közvetlen hatásterületen gyűjtött adatok kiértékelése szempontjából.”

A benyújtott iratanyag a madár- és denevérfajok esetében jelentkező hatásokra gyakorlatilag azonos tartalmú mind a 9 park esetében. A csatolt, hiánypótlásra adott válaszok már konkrétabb adatokat tartalmaznak, de több park esetében nem, vagy nem csak azokat a fajokat írják le, mint amelyekről a Kormányhivatalnak tudomása van. 2026 októberében újabb adatok csak a denevérekre vonatkozó ballonos vizsgálatokból kerültek ismertetésre.

„13. Az előzetes vizsgálati dokumentáció szerint a denevérek vizsgálatát EUROBATS módszertani ajánlásnak figyelembe vételével végezték. Az előzetes vizsgálati dokumentáció kiegészítése szükséges az ajánlás szerinti időszakok (tavaszi denevérvonulási, a nyári kölyöknevelési, és az őszi vonulási időszak) adataival, illetve a rotormagasságban végzett felmérések adataival. A dokumentációban ismertetett mintavételek esetében a mintavételi körülmények (pl. időjárás, szélsebesség, csapadékviszonyok) megadása szükséges.”

Az előzetes vizsgálati dokumentációkban megjelölt terepi vizsgálatok nem felelnek meg az EUROBATS ajánlásnak, melyeket az FHNPI részletesen ismertetett FHNPI-241-10/2026 számú véleményében.
Emellett azonban, a 2026. októberben benyújtott 6 oldalas anyag szerint, a hangfelvételek ballonra rögzített detektorral készültek az Ügyfél által tervezett szélerőmű parkok hatásterületén, összesen 11 helyszínen. A mintavételezés 2026.03.18-20 között és 2026.04.03-05 közötti időszakban alkonyattól hajnalig történt, több helyszínen párhuzamosan.
A ballonos felmérést kiértékelő szakértő szerint, a mérések összességében reprezentatívnak tekinthetők, és megerősítik, hogy a vizsgált területen több faj esetében is fennáll a rotor-síkban történő előfordulás lehetősége. A további vizsgálatok szempontjából kiemelten fontos kérdés a vonulási útvonalak pontosítása. Az első magassági mérésből származó eredmények alapján feltételezhető, hogy a vizsgálati terület Rábához közelebbi részein a mozgásokat a folyó völgye irányítja, míg a távolabbi

területeken a fajok nagyobb nyílt területek felett is átvonulnak. A jelenlegi ismeretek szerint a déli területrészeken határozottabb vonulási folyosók rajzolódnak ki, azonban ezek pontos térbeli lehatárolása további célzott vizsgálatokat igényel.

„14. Meg kell adni, hogy a denevérek esetében miért nem vizsgálták a közvetlen hatásterületet, illetve hogyan vették figyelembe a környező településeken élő épületlakó denevérkolóniákat."

Az Ügyfél által a hiánypótlásra adott válasz: „A földfelszíni akusztikus mintavételek során a detektorok kihelyezése minden esetben úgy történt, hogy azok szabad rálátással rendelkezzenek az erdőszegély előtti nyílt légtérre, minimalizálva ezzel a lombozat árnyékoló és hangcsillapító hatását. A lombkoronaszintben, erdőszegélyre irányított detektorpozíciók alkalmazása a nemzetközi módszertani ajánlások szerint növeli a nyílt légtérben és szegélyzónában mozgó fajok kimutatási valószínűségét, valamint csökkenti az alulmintázás kockázatát (Rodrigues et al., 2014; Collins, 2016). Ennek megfelelően a felmérések során ezen elrendezést alkalmaztuk. A fenti módszertani megfontolások alapján a mintavételezés a tágabb térségre nézve reprezentatívnak tekinthető. Tekintettel arra, hogy a konkrét szélerőműhelyek esetében teljes körű mérési adatok nem minden esetben állnak rendelkezésre, a hatásbecslés során konzervatív megközelítést alkalmaztunk, és a denevérek jelenlétét maximálisnak feltételezve kerültek meghatározásra a hatáscsökkentő intézkedések."
„A belterületek vonatkozásában megállapítható, hogy a tervezett szélerőművek minden esetben az FHNPI által javasolt, épületlakó denevérkolóniákra vonatkozó 1 km-es védőzónán túl helyezkednek el."

„15. Az előzetes vizsgálati dokumentációt ki kell egészíteni a fokozottan védett és védett ragadozómadarak esetében az élőhelyvesztés várható mértékével, illetve a költési siker várható csökkenésével a vonatkozó szakirodalmi adatok alapján (pl. Dahl & al 2012, May & al 2013, Zielińska & al 2021 stb.)."

A feltett kérdésre általános, és egységes választ adott az Ügyfél, sem parkonként, sem összességében az élőhelyvesztés nagyságát nem adta meg.
A szakirodalmi eredmények alapján a szélerőművekkel szembeni elkerülő viselkedés mértéke erősen faj- és ökológiai csoportfüggő. A benyújtott hiánypótlási anyag ezt a hatást általánosságban a nagy testű vonuló madarakra és a ragadozó madarakra ismerteti.

„16. Az előzetes vizsgálati dokumentációt ki kell egészíteni a szélerőműparkok együttes hatásának (különösen az élőhelyvesztés és költési siker tekintetében) értékelésével (hektár, illetve %-os veszteség) a potenciálisan érintett fajok lokális (Rábaköz, illetve Kisalföld) állományainak tekintetében."

Az előző kérdésre adott választ kéri az Ügyfél elfogadni erre a kérdésre is. A költési siker tekintetében az Ügyfél a sasokra talált szakirodalmi adatot (Katzner és mtsai (2019), (Dahl et al., 2019)).

„17. Az előzetes vizsgálati dokumentációt ki kell egészíteni a javasolt élőhelyjavító intézkedések konkrét helyszínével, módjával és kiterjedésével, illetve ezek várható hatásaival a beruházás által negatívan érintett fajok állományaira."

Az Ügyfél a könnyített térségek kijelölését megalapozó Stratégiai Környezeti Vizsgálatokra hivatkozik, melyben az esetlegesen indokolt kármérséklő és kompenzációs intézkedéseknek is szerepelnie kellene. Ezeket az Ügyfél hajlandó végrehajtani, de azok előtte nem ismertek.

„18. Ismertetni és részletesen indokolni kell, hogy a hivatkozott szakirodalomban (Dahl & al 2012, Horváth & al 2017, Mader & al 2022) vagy európai ajánlásban (LAG VSW 2020) javasolt védőtávolságokat (ahol a szakirodalom a hatáscsökkentő intézkedések mellett sem javasolja a telepítést) miért nem vették figyelembe a tervezés során.”

Az Ügyfél álláspontja szerint, a hazai és nemzetközi szakirodalomban, illetve természetvédelmi szakmai ajánlásokban szereplő távolságok jelentős eltéréseket mutatnak, és az általunk megismert hazai szabályozásból nem állapítható meg egyértelműen, hogy az egyes távolságokhoz milyen jogkövetkezmények kapcsolódnak, különösen mely esetekben minősül a szélerőmű létesítése kizártnak, mely esetekben szükséges további vizsgálat, vagy mérséklő intézkedés, illetve mikor vélelmezhető a beruházás természetvédelmi szempontú elfogadhatósága. Az Ügyfél szerint a fajvédelmi követelmények alkalmazása során ezért az egyes védőtávolságok mellett azok jogi vagy szakmai alapját, az adott faj tényleges élőhelyhasználatát és a megfelelő mérséklő intézkedések alkalmazhatóságát is értékelni kell. Az Ügyfél a német szabályozást hozza fel példának.

„19. benyújtott iratanyagban valós idejű madárfelismerésen alapuló felderítő és adaptív vezérlés szabályozó, illetve riasztó rendszer telepítése szerepel kármérséklő, hatáscsökkentő intézkedés javaslatként, de a pontos tervezett műszaki megoldás (technológia ismertetése, előnyei és hátrányai az ütközések, táplálékkeresés, költési siker stb. vonatkozásában) nem került ismertetésre, amit pótolni kell, és Magyarországon új, külföldön már alkalmazott technológia bevezetése esetében külföldi referencia is szükséges.”

Az Ügyfél egy újabb, fejlettebb megoldást tervez alkalmazni az erőművek üzemeltetése során. (www.identiflight.com)
Az IdentiFlight egy valós idejű fajfelismerésen alapuló felderítő és adaptív vezérlő rendszert kapcsol a szélerőművek üzemirányító (SCADA) rendszeréhez.

„20. tervezett igénybevétel természetvédelmi érdekkel, mint közérdekkel való összhangjának indokolását meg kell adni, illetve ki kell fejteni.”

Az Ügyfél a 75 toronyról hatósági döntést kíván, hivatkozva a klímavédelemre, a rendelkezésre álló természetvédelmi adatokra, a Stratégiai Környezeti Vizsgálat releváns megállapításaira, valamint a MAVIR Zrt. által 2025. február 25. napján elkészített, VADO-RMT-01 azonosítójú, „Vadosfa 400 kV-os kapcsolóállomás létesítése – Részletes Megvalósíthatósági Tanulmányterv” című, zsűrizett dokumentáció készítése során vizsgált természetvédelmi szempontokra. Ugyanakkor az Ügyfél maga ezen dokumentumok tartalmát nem ütköztette, azokat részben nem ismeri, de vélelmezi, hogy azok a Kormányhivatal rendelkezésére állnak.

7. Az Ügyfél által tett nyilatkozatok és hiánypótlásra adott válaszok elsődleges értékelése, és a FHNPI szakmai álláspontjának megkérése GY/41/00877-10/2026 sz. alatt

1.) - a benyújtott iratanyag nem ismerteti a termelői és a súlyponti alállomás telepítése miatt várható természetvédelmi-és tájvédelmi szempontú hatásokat, ezekre a szélerőmű parkok részeként a jelen eljárásban ki kell térni;

Az Ügyfél szerint, a vadosfai csatlakozási csomópont helyszínének kiválasztása az átviteli rendszerirányító által végzett és dokumentált, a műszaki és gazdasági megvalósíthatóság mellett a természetvédelmi adottságokat is figyelembe vevő döntési folyamat eredménye.
A szélerőművek által megtermelt villamos energia összegyűjtésére szolgáló középfeszültségű infrastruktúra földkábeles kialakítású lesz, így középfeszültségű légvezetékek és oszlopkapcsolók létesítését sem az Ügyfél, sem a MAVIR Zrt. nem tervezi. A meglévő Győr–Szombathely 400 kV-os távvezetéknek a MAVIR Zrt. kapcsolóállomáshoz szükséges kitérítése legfeljebb 100 méter nyomvonalhossz-növekedéssel jár, míg a termelői alállomás és a MAVIR Zrt. kapcsolóállomás között további, legfeljebb 100 méter hosszúságú, 400 kV-os légvezetékes átkötés tervezett. A hálózati csatlakozás nem eredményezi kiterjedt új légvezeték-hálózat létesítését, hanem döntően a meglévő átviteli hálózathoz történő csatlakozásra és a földkábeles termelői infrastruktúrára épül. A dokumentum szerint sem a Vadosfa Dél 400/132 kV-os termelői alállomás, sem a Súlyponti Alállomások nem minősülnek kapcsolódó, vagy összetartozó tevékenységnek.
A „Vibrocomp témaszám – 3/13/2025” számú dokumentáció 5.5. és 5.6. fejezete mérséklő intézkedésekre tesz javaslatot.
Az élőhelyvesztés tényét a benyújtott dokumentum is rögzíti az 5.5.4. pontban.
Vadosfa közelében hamvas rétihéja, kerecsensólyom és gyurgyalag jelenlétével számoltak a dokumentációt készítő szakértők.

- a benyújtott dokumentumok kiegészítése és letisztázása szükséges az érintett védett, fokozottan védett és közösségi jelentőségű fajok közvetlen hatásterületen való jelenléte, valamint a közvetett és közvetlen hatásterületen gyűjtött adatok kiértékelése szempontjából;

A benyújtott iratanyagok élővilágvédelmi fejezetei és még a Natura 2000 hatásbecslési dokumentációk is meglehetősen azonosak, miközben a területek között jelentős különbségek vannak. Az átláthatóság érdekében a FHNPI is szükségesnek tartotta tisztázni, hogy az egyes szélerőmű parkok hatásterületén (figyelembe véve az együttes hatást is) pontosan milyen védett, illetve fokozottan védett fajok fordulnak elő (szaporodó, vonuló állományok), ezek érintett állománynagyságát és várható hatások értékelését a lokális és országos állomány tekintetében meg kell adni.
A benyújtott iratanyag a madár- és denevérfajok esetében jelentkező hatásokra gyakorlatilag azonos tartalmú mind a 9 park esetében. A csatolt hiánypótlásra adott válaszok már konkrétabb adatokat tartalmaznak, de több park esetében nem, vagy nem csak azokat a fajokat írják le, mint amelyekről a Kormányhivatalnak tudomása van. Ezeket a Kormányhivatal az indokolási részben ismerteti részletesen.

- a dokumentáció kiegészítése szükséges az EUROBATS ajánlás szerinti időszakok (tavaszi denevérvonulási, a nyári kölyöknevelési, és az őszi vonulási időszak) adataival, illetve a rotormagasságban végzett felmérések adataival, valamint a dokumentációban ismertetett mintavételek esetében a mintavételi körülmények (pl. időjárás, szélsebesség, csapadékviszonyok) megadása szükséges;

Az EVD dokumentációkban megjelölt terepi vizsgálatok nem felelnek meg az EUROBATS ajánlásnak, melyeket az FHNPI részletesen ismertetett FHNPI-241-10/2026 számú véleményében.
Emellett azonban, a 2026. októberben benyújtott 6 oldalas anyag szerint, a hangfelvételek ballonra rögzített detektorral készültek az Ügyfél által tervezett szélerőmű parkok hatásterületén, összesen 11 helyszínen. A mintavételezés 2026.03.18-20 között és 2026.04.03-05 közötti időszakban alkonyattól hajnalig történt, több helyszínen párhuzamosan.

A ballonos felmérést kiértékelő szakértő szerint, a mérések összességében reprezentatívnak tekinthetők, és megerősítik, hogy a vizsgált területen több faj esetében is fennáll a rotor-síkban történő előfordulás lehetősége. A további vizsgálatok szempontjából kiemelten fontos kérdés a vonulási útvonalak pontosítása. Az első magassági mérésből származó eredmények alapján feltételezhető, hogy a vizsgálati terület Rábához közelebbi részein a mozgásokat a folyó völgye irányítja, míg a távolabbi területeken a fajok nagyobb nyílt területek felett is átvonulnak. A jelenlegi ismeretek szerint a déli területrészeken határozottabb vonulási folyosók rajzolódnak ki, azonban ezek pontos térbeli lehatárolása további célzott vizsgálatokat igényel.
Az Ügyfél által tett „önkéntes kiegészítések", a hiánypótlásra adott válaszok, és a ballonos vizsgálatok eredményeinek ismételt áttekintése szükséges annak eldöntése érdekében, hogy a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján a vizsgálatok elfogadhatók, vagy továbbra is hiányosak, és nem felelnek meg az EUROBATS ajánlásnak.

- nyilatkozni kell arról, hogy a denevérek esetében miért nem vizsgálták a közvetlen hatásterületet, illetve hogyan vették figyelembe a környező településeken élő épületlakó denevérkolóniákat;

Az Ügyfél által a hiánypótlásra adott válasz: „A földfelszíni akusztikus mintavételek során a detektorok kihelyezése minden esetben úgy történt, hogy azok szabad rálátással rendelkezzenek az erdőszegély előtti nyílt légtérre, minimalizálva ezzel a lombozat árnyékoló és hangcsillapító hatását. A lombkoronaszintben, erdőszegélyre irányított detektorpozíciók alkalmazása a nemzetközi módszertani ajánlások szerint növeli a nyílt légtérben és szegélyzónában mozgó fajok kimutatási valószínűségét, valamint csökkenti az alulmintázás kockázatát (Rodrigues et al., 2014; Collins, 2016). Ennek megfelelően a felmérések során ezen elrendezést alkalmaztuk. A fenti módszertani megfontolások alapján a mintavételezés a tágabb térségre nézve reprezentatívnak tekinthető. Tekintettel arra, hogy a konkrét szélerőműhelyek esetében teljes körű mérési adatok nem minden esetben állnak rendelkezésre, a hatásbecslés során konzervatív megközelítést alkalmaztunk, és a denevérek jelenlétét maximálisnak feltételezve kerültek meghatározásra a hatáscsökkentő intézkedések."
„A belterületek vonatkozásában megállapítható, hogy a tervezett szélerőművek minden esetben az FHNPI által javasolt, épületlakó denevérkolóniákra vonatkozó 1 km-es védőzónán túl helyezkednek el."

Kérdéses, hogy a konzervatív megközelítés elfogadható-e, illetve a mintavételek a tervezett toronyszámhoz és az élőhelytípusok arányához képest kellően reprezentatívak-e.

- a dokumentációt ki kell egészíteni a fokozottan védett és védett ragadozómadarak esetében az élőhelyvesztés várható mértékével, illetve a költési siker várható csökkenésével a vonatkozó szakirodalmi adatok alapján (pl. Dahl & al 2012, May & al 2013, Zielińska & al 2021 stb.);

A feltett kérdésre általános, és egységes választ adott az Ügyfél, sem parkonként, sem összességében az élőhelyvesztés nagyságát nem adta meg.
A szakirodalmi eredmények alapján a szélerőművekkel szembeni elkerülő viselkedés mértéke erősen faj- és ökológiai csoportfüggő. A benyújtott hiánypótlási anyag ezt a hatást általánosságban a nagy testű vonuló madarakra és a ragadozó madarakra ismerteti.

- a dokumentációt ki kell egészíteni a szélerőműparkok együttes hatásának (különösen az élőhelyvesztés és költési siker tekintetében) értékelésével (hektár, illetve %-os veszteség) a potenciálisan érintett fajok lokális (Rábaköz, illetve Kisalföld) állományainak tekintetében;

Az állományokat érintő együttes hatások mértékének ismerete nélkül megalapozott hatásvizsgálat nem végezhető. Az előző kérdésre adott választ kéri az Ügyfél elfogadni erre a kérdésre is, azonban az Ügyfél csak az érintett fajok regionális jelentőségét mutatta be, az élőhelyvesztés nagyságát nem. A költési siker tekintetében az Ügyfél a sasokra talált szakirodalmi adatot (Katzner és mtsai (2019), (Dahl et al., 2019)).

- a dokumentációt ki kell egészíteni a javasolt élőhelyjavító intézkedések konkrét helyszínével, módjával és kiterjedésével, illetve ezek várható hatásaival a beruházás által negatívan érintett fajok állományaira;

A FHNPI korábbi állásfoglalása (FHNPI-241-10/2026) szerint: „A javasolt hatáscsökkentő intézkedés nem értékelhető a részletek ismerete nélkül! A vélhetően pozitív hatások mértéke a tervezett intézkedések helyszínének, módjának, kiterjedésének, megvalósulási idejének függvényében vizsgálható és értékelhető hatáscsökkentő intézkedésként.”
Ugyanakkor az Ügyfél a könnyített térségek kijelölését megalapozó Stratégiai Környezeti Vizsgálatokra hivatkozik, melyben az esetlegesen indokolt kármérséklő és kompenzációs intézkedéseknek is szerepelnie kellene. Ezeket az Ügyfél hajlandó végrehajtani, de azok előtte nem ismertek.
A Csornai és a Kapuvári Járás kapcsán az esetlegesen elkészült Stratégiai Környezeti Vizsgálati anyagokat a Kormányhivatal megkérte a Gazdasági és Energetikai Minisztériumtól, noha a bizonyítási teher ebben a körben nem a Kormányhivatalt terheli.
Amennyiben az ügyintézési határidőn belül a kért adatszolgáltatás megérkezik, azt a Kormányhivatal megküldi a FHNPI részére. Amíg az adatszolgáltatás nem teljesül, addig azt kell vélelmezni, hogy ilyen jellegű vizsgálati anyag és ajánlás nem készült, és ennek fényében kell mérlegelni, hogy a kért hiánypótlás teljesítettnek tekinthető-e.

- nyilatkozni kell és részletesen meg kell indokolni, hogy a hivatkozott szakirodalomban (Dahl & al 2012, Horváth & al 2017, Mader & al 2022) vagy európai ajánlásban (LAG VSW 2020) javasolt védőtávolságokat (ahol a szakirodalom a hatáscsökkentő intézkedések mellett sem javasolja a telepítést) miért nem vették figyelembe a tervezés során;

A tervezett tornyok több esetben a javasolt minimális védőzónán belül helyezkednek el.
Az Ügyfél álláspontja szerint, a hazai és nemzetközi szakirodalomban, illetve természetvédelmi szakmai ajánlásokban szereplő távolságok jelentős eltéréseket mutatnak, és az általunk megismert hazai szabályozásból nem állapítható meg egyértelműen, hogy az egyes távolságokhoz milyen jogkövetkezmények kapcsolódnak, különösen mely esetekben minősül a szélerőmű létesítése kizártnak, mely esetekben szükséges további vizsgálat, vagy mérséklő intézkedés, illetve mikor vélelmezhető a beruházás természetvédelmi szempontú elfogadhatósága. Az Ügyfél szerint a fajvédelmi követelmények alkalmazása során ezért az egyes védőtávolságok mellett azok jogi vagy szakmai alapját, az adott faj tényleges élőhelyhasználatát és a megfelelő mérséklő intézkedések alkalmazhatóságát is értékelni kell. Az Ügyfél a német szabályozást hozza fel példának, az elővigyázatosság elvének figyelmen kívül hagyásával.
A Kormányhivatal álláspontja szerint a szakmai szempontból elfogadott szakirodalmi adatok mindegyikét számba kell venni a védőtávolságok meghatározása során, az nem korlátozódhat az Ügyfél számára kedvező külföldi szabályozásra.
Amennyiben a FHNPI szakmailag elfogadható szakirodalmi adatokon alapuló nagyobb védőtávolságokról rendelkezik információval, úgy az Ügyfél tárgyi nyilatkozata nem fogadható el. Erről is szükséges az FHNPI álláspontjának beszerzése.

- a benyújtott iratanyagban valós idejű madárfelismerésen alapuló felderítő és adaptív vezérlés szabályozó, illetve riasztó rendszer telepítése szerepel kármérséklő, hatáscsökkentő intézkedés javaslatként, de a pontos tervezett műszaki megoldás (technológia ismertetése, előnyei és hátrányai az ütközések, táplálékkeresés, költési siker stb. vonatkozásában) nem került ismertetésre, amit pótolni kell, és Magyarországon új, külföldön már alkalmazott technológia bevezetése esetében külföldi referencia is szükséges;

Az Ügyfél egy újabb, fejlettebb megoldást tervez alkalmazni az erőművek üzemeltetése során. (www.identiflight.com)
Az IdentiFlight egy valós idejű fajfelismerésen alapuló felderítő és adaptív vezérlő rendszert kapcsol a szélerőművek üzemirányító (SCADA) rendszeréhez.
Amennyiben az FHNPI ennél is fejlettebb technológiáról információval rendelkezik, úgy azt kell figyelembe venni a tárgyi eljárások során, de erre az Ügyfél is nyitott.

- a tervezett igénybevétel természetvédelmi érdekkel, mint közérdekkel való összhangjának indokolását meg kell adni, illetve ki kell fejteni.

A közegészségügyi és közbiztonsági érdekek ütköznek a természetvédelmi érdekekkel, amennyiben alternatív megoldási lehetőség kizárható. Alternatív megoldás elsősorban a megfelelő telepítési helyszín megtalálása lehet. Az Ügyfél a 75 toronyról hatósági döntést kíván, hivatkozva a klímavédelemre, a rendelkezésre álló természetvédelmi adatokra, a Stratégiai Környezeti Vizsgálat releváns megállapításaira, valamint a MAVIR Zrt. által 2025. február 25. napján elkészített, VADO-RMT-01 azonosítójú, „Vadosfa 400 kV-os kapcsolóállomás létesítése – Részletes Megvalósíthatósági Tanulmányterv” című, zsűrizett dokumentáció készítése során vizsgált természetvédelmi szempontokra. Ugyanakkor az Ügyfél maga ezen dokumentumok tartalmát nem ütköztette, azokat részben nem is meri, de vélelmezi, hogy azok a Kormányhivatal rendelkezésére állnak.
Az Ügyfél által hivatkozott tanulmányok, vizsgálati eredmények nem állnak a Kormányhivatal rendelkezésére, ezért amennyiben ezekkel a FHNPI esetlegesen rendelkezik, úgy szakmai álláspontját e kérdés tekintetében is, az abban foglaltak figyelembe vételével kéri megadni a Kormányhivatal.

Ugyanakkor, a kérelemre induló eljárásban – főszabályként – a bizonyítási teher az Ügyfélen van, vagyis ő viseli a bizonyítás sikertelenségének tényét. Az Ügyfélnek nem csak a jogszabályban meghatározott okiratokat kell becsatolnia, és az előírt feltételeket igazolnia, hanem a kérelme alapjául szolgáló bizonyítékokat is elő kell terjesztenie (Kfv.VI.37.429/2025/5.).
A hatóság a kérelemre induló eljárásban nem köteles bizonyítást lefolytatni (Kfv.37.709/2014/6.), az Ügyfél nem háríthatja át a bizonyítási terhet a hatóságra (Kfv.37.753/2015/3.).
Amennyiben az Ügyfél nem tudja igazolni, hogy kizárható a tervezett 75 torony által a jelentős élőhelyvesztés, a védett, fokozottan védett és közösségi jelentőségű fajok esetében a jelentős kedvezőtlen hatás, és nincs más alternatíva, úgy az Ügyfél köteles viselni a bizonyítás sikertelenségének tényét, mert ebben az esetben a természetvédelmi érdek mint közérdek elsőbbségét kell megállapítani, ami az Alaptörvény P) cikkéhez kapcsolódó több AB határozatból kiolvasható.

8. A FHNPI megkeresésének jogszabályi alapja

A nemzeti park igazgatóságok szervezeti és működési szabályzatának kiadásáról szóló 1/2020. (I. 24.) AM utasítás I. melléklet III. fejezet 16. pontban foglaltak szerint, az igazgatóságok természetmegőrzési

tevékenységük körében megkeresés esetén adatot szolgáltatnak, tényt közölnek, természetvédelmi kezelői véleményt adnak, szakértőként közreműködnek a hatósági eljárásokban.

A természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 625/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 20. §-a szerint a területi természetvédelmi hatóság által folytatott természetvédelmi hatósági eljárás, szakhatósági közreműködés vagy szakkérdés vizsgálata során, ha a döntéshez vagy a tényállás tisztázásához olyan adat, illetve tény ismerete szükséges, amellyel állami alaptevékenysége köréhez kapcsolódóan a területi természetvédelmi hatóság illetékességi területén működő NPI vagy a Herman Ottó Intézet Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság rendelkezik, a területi természetvédelmi hatóság megkeresi az érintett szervet.

Az Ákr. 25. § (1) bekezdés b) pontja szerint, a hatóság – legalább ötnapos határidő tűzésével – más szervet vagy személyt kereshet meg, ha az eljárás során szükséges adattal vagy irattal más rendelkezik. Az Ákr. 25. § (2) bekezdése szerint, a megkeresett szerv a megkeresés teljesítését megtagadja, ha az nem tartozik a hatáskörébe, vagy arra nem illetékes.

A tárgyi ügyben a Kr. 11. § (1) bekezdése és 3. melléklet 5. pontja alapján a természetvédelmi osztály szakkérdés vizsgálatában működik közre.

9. A FHNPI által adott FHNPI-241-21/2026 számú szakmai vélemény, természetvédelmi kezelői állásfoglalás

A Kormányhivatal megkeresésében feltett kérdésekre az FHNPI válasza

1.) 75 torony esetében már történt hiánypótlási felhívás, de mivel a 75 torony lecsökkent 49-re, így véleményezésre csak 49 torony került a FHNPI-241-10/2026 számú szakmai véleményével. A 75 torony kapcsán is vizsgálni kell, hogy indokolt-e az alábbi hiányosságok pótlási igényének fönntartása részben vagy egészben, illetve a telepíthetőséget kizáró ok áll-e fönn, vagy környezeti hatásvizsgálati eljárás keretében a telepíthetőség kérdését és feltételeit tovább kell vizsgálni.
2.) A Kormányhivatal kéri, hogy a teljes iratanyag áttanulmányozását követően, a legfrissebb rendelkezésére álló biotikai adatai alapján szíveskedjen nyilatkozni, hogy álláspontja szerint az Ügyfél a fenti felhívásoknak eleget tett-e az általa adott válaszokkal.

- a benyújtott iratanyag nem ismerteti a termelői és a súlyponti alállomás telepítése miatt várható természetvédelmi-és tájvédelmi szempontú hatásokat, ezekre a szélerőmű parkok részeként a jelen eljárásban ki kell térni;

A Beruházó a GEI/144-42/2026 (WP1), GEI/144-44/2026 (WP2), GEI/144-46/2026 (WP3), GEI/144-48/2026 (WP4), GEI/144-50/2026 (WP5), GEI/144-52/2026 (WP6), GEI/144-54/2026 (WP7) GEI/144-56/2026 (WP8), GEI/144-58/2026 (WP9) sz. leveleiben a 9. pont alatt hivatkozik a MAVIR Zrt. által lefolytatott vizsgálatra, illetve a „2025. február 25. napján elkészített, VADO-RMT-01 azonosítójú, „Vadosfa 400 kV-os kapcsolóállomás létesítése – Részletes Megvalósíthatósági Tanulmányterv” című, zsűrizett dokumentáció (a továbbiakban: „RMT”)”-ra. A 9.8. pont szerint „A jelen környezetvédelmi eljárás szempontjából különösen jelentős, hogy a, MAVIR által elvégzett megvalósíthatósági vizsgálatok nem kizárólag, villamosenergia-rendszertechnikai és gazdasági szempontokra terjedtek ki, hanem a kiválasztott helyszín környezeti és természetvédelmi, megvalósíthatóságára is. Az RMT 7.3. fejezete szerint a MAVIR saját, térinformatikai rendszerében megvizsgálta az érintett terület Natura 2000,

madárvédelmi és élőhelyvédelmi területekkel, országosan védett természeti, területekkel, valamint törvény erejénél fogva védett lápokkal, szikes, területekkel és kunhalmokkal való érintettségét. A MAVIR vizsgálata alapján a, kiválasztott kapcsolóállomási helyszín ilyen természetvédelmi területeket nem, érint. A tanulmány 7.4. fejezete a helyszín geotechnikai alkalmasságát is alátámasztja, míg a 7.3. fejezet rögzíti, hogy a MAVIR a FHNPI-ot is megkereste a helyszínnel kapcsolatban, és az erre érkezett, választ a tanulmány mellékletei között helyezte el." Az idézet szöveg alapján (a kérdéses RMT nem áll rendelkezésünkre) a MAVIR Zrt. csak a természetvédelmi területi kijelölésekkel (védett természeti terület, Natura 2000 terület stb.) kapcsolatos vizsgálatokat végzett, a területen élő és a beruházással veszélyeztetett fajokkal kapcsolatban nem történtek vizsgálatok. Az FHNPI 2025. március 27-én kelt, FHNPI/368-2/2026 számú levelében éppen erre hívja fel a figyelmet és jelzi, hogy a beruházással érintett területen kerecsensólyom költési helyek és territóriumok vannak, és mivel a tervezett fejlesztés az épülő szélerőmű parkok által termelt energia szállítására készül, ezért az érintett beruházások hatásait együtt kell vizsgálni.

A GEI/144-22/2026 (WP7) számú levelében 2026. április 1-én azt írja, hogy „az önellátó termelői egységként működő szélerőművek a végfelhasználók magánvezeték hálózatához kapcsolódnak, a közcélú hálózathoz pedig csak közvetetten, a végfelhasználók csatlakozási pontján keresztül csatlakoznak a közcélú hálózatba való betáplálási teljesítmény nélkül. Ilyen esetben az önellátó termelői egységként működő szélerőművek számára egyáltalán nem kell kiépíteni közcélú csatlakozást, azaz a konkrét esetben ez azt jelenti, hogy a Beruházó szélerőművei a Vadosfára tervezett 400 kV-os MAVIR kapcsolóállomás nélkül, önállóan is életképes és engedélyezhető." A megtermelt elektromos energiát azonban ebben az esetben is el kell juttatni a végfelhasználóhoz, a kapcsolódó beruházás (vezetékek megépítése) nyilvánvalóan a szélerőmű beruházás részét képezik, hiszen enélkül a szélerőmű megépítése értelmét veszti.

A Vadosfa_EVD_2026_03_25-1.pdf (Vibrocomp témaszám – 3/13/2025) dokumentum alapján változott a korábbi alállomás helye. Az első tervekben Vadosfa és Magyarkeresztúr között lett volna, a dokumentumban viszont Vadosfa és Beled közé illesztették. Kerecsensólyom költés van a MAVIR 113. oszlopán, 500 méteren belül. A tervezők közvetlen hatásterületnek 10 m, közvetett hatásterületnek mindössze 100 métert határoztak meg, ami rettentően alacsony. A Beruházó a GEI/144-42/2026 (WP1), GEI/144-44/2026 (WP2), GEI/144-46/2026 (WP3), GEI/144-48/2026 (WP4), GEI/144-50/2026 (WP5), GEI/144-52/2026 (WP6), GEI-144-54/2026 (WP7), GEI/144-56/2026 (WP8), GEI/144-58/2026 (WP9) sz. leveleiben (9.7 pont) jelzi, hogy a „meglévő Győr–Szombathely 400 kV-os távvezetéknek a MAVIR kapcsolóállomáshoz szükséges kitérítése legfeljebb 100 méter nyomvonalhossz-növekedéssel jár, míg a termelői alállomás és a MAVIR kapcsolóállomás között további, legfeljebb 100 méter hosszúságú, 400 kV-os légvezetékes átkötés tervezett. A hálózati csatlakozás tehát nem eredményezi kiterjedt új légvezeték-hálózat létesítését, hanem döntően a meglévő átviteli hálózathoz történő csatlakozásra és a földkábeles termelői infrastruktúrára épül" A javasolt hatáscsökkentő intézkedések az ütközés veszélyét mérséklik, ugyanakkor maga az alállomás fizikai okból nem szigetelhető, így ott az áramütés veszélye potenciális. Az alállomás mérete miatt az elkerülési viselkedés, élőhelyvesztés is vizsgálandó.

A hiánypótlást a Beruházó részben teljesítette. A rendelkezésre álló információk alapján a WP1-WP9 szélerőmű beruházások, illetve a térségben tervezett egyéb kapcsolódó beruházások (pl. Vadosfa termelői alállomás, illetve súlyponti alállomás) természeti értékekre gyakorolt várható hatásai megítélhetők. A Vadosfa_EVD_2026_03_25-1.pdf 7. oldalán jelzi, hogy a Győr-Moson-Sopron megyében tervezett WP1-WP9 szélerőmű parkok mellett Vas megyében is terveznek két szélerőműparkot (WP10 és WP11). Ezek elhelyezkedéséről a benyújtott EVD dokumentációk, illetve a hiánypótlások keretében benyújtott anyagok nem tartalmaznak információt, így hatásuk a rendelkezésre álló adatok alapján nem megítélhető. **A Vadosfa_EVD_2026_03_25-1.pdf 7. oldalán jelzi, hogy a Győr-Moson-Sopron megyében tervezett WP1-WP9 szélerőmű parkok mellett Vas megyében is**

terveznek két szélerőműparkot (WP10 és WP11). Ezek elhelyezkedéséről a benyújtott EVD dokumentációk, illetve a hiánypótlások keretében benyújtott anyagok nem tartalmaznak információt, így hatásuk a rendelkezésre álló adatok alapján nem megítélhető.

- a benyújtott dokumentumok kiegészítése és letisztázása szükséges az érintett védett, fokozottan védett és közösségi jelentőségű fajok közvetlen hatásterületen való jelenléte, valamint a közvetett és közvetlen hatásterületen gyűjtött adatok kiértékelése szempontjából;

A FHNPI minden park esetében igyekezett az EVD dokumentáció, a hiánypótlásra benyújtott ügyféli válasz és a saját adatai alapján a beruházással leginkább veszélyeztetett fajok listáját összeállítani.
Ez a lista a WP1 jelű park esetében a jelen vélemény 3. pontja alatt került ismertetésre.

- a dokumentáció kiegészítése szükséges az EUROBATS ajánlás szerinti időszakok (tavaszi denevérvonulási, a nyári kölyöknevelési, és az őszi vonulási időszak) adataival, illetve a rotormagasságban végzett felmérések adataival, valamint a dokumentációban ismertetett mintavételek esetében a mintavételi körülmények (pl. időjárás, szélsebesség, csapadékviszonyok) megadása szükséges;
- nyilatkozni kell arról, hogy a denevérek esetében miért nem vizsgálták a közvetlen hatásterületet, illetve hogyan vették figyelembe a környező településeken élő épületlakó denevérkolóniákat;

A hiánypótlás keretében megtörtént a mintavételi körülmények, illetve a rotormagasságban végzett vizsgálatok adatainak bemutatása. A denevérekre vonatkozó mintavételek **továbbra sem felelnek meg az EUROBATS ajánlásnak az alábbiak miatt**:

- Az egyes mintavételi pontokon nem történt meg az ajánlás szerinti időszakok (vonulás, szaporodás) teljeskörű vizsgálata. A terepi felmérések hossza és gyakorisága nincs összhangban az ajánlással.
- A detektorok fontos denevér élőhelyekre kerültek kihelyezésre, de nem fedik le az összes denevérek szempontjából jelentős élőhelyet (pl. Szárföldi tavak, Kisfaludi tavak, Tölös-erdő). A földi felmérési pontok nem megfelelő elhelyezését jól szemlélteti a lenti áttekintő térkép.
- Nem vizsgálták a tornyok tervezett helyét (közvetlen hatásterület). Pl. az SZF-08, 10, 11 tornyoktól a legközelebbi mintavételi pont 6,2 km-re található.
- A csekély számú vizsgálati adatból is egyértelmű, hogy jelentős aktivitással fordulnak elő olyan fajok (pl. *Eptesicus serotinus, Nyctalus spp., Pipistrellus spp*.) melyekre a tervezett szélerőművek jelentős negatív hatással lehetnek, de nem vizsgálták, hogy a tornyok konkrét helyszínén (több helyen élőhely és itatóhely között helyezkedik el a torony) milyen aktivitás tapasztalható.
- A vonuló fajok érintettségének vizsgálata csak részlegesen történt meg.
- Csak tavaszi időszakban történtek rotormagasságban vizsgálatok.
- A Dénesfai fás legelő, a Cirák 19/A erdőrészlet és a Kisfaludi bányató esetében mindössze egy éjszaka történt mintavétel.
- A vizsgált Iván 72/E erdőrészlet egy akácos fiatalos, nem alkalmas a denevérek számára.

Csomag	MVH szám	Mintavételi időpont	Probléma
WP1	3+1	Páli-erdő (bányató): 2025.09.04.- 09.08. Páli, Rába-parti ligeterdő: 2025.07.11. - 07.13.	Az őszi vonulási időszak ballonos **vizsgálata hiányzik**.

Csomag	MVH szám	Mintavételi időpont	Probléma
		Szil 26/A erdőrészlet: 2025.08.13. – 08.15. GEI-02: 2026.03.18-19	

Az épületlakó denevérek esetében a hiánypótlások keretében ismertetik az FHNPI által átadott adatok alapján az ismert kolóniákat, illetve jelzik, hogy az érintett fajokat a denevérvizsgálatok során is észlelték. Hivatkoznak arra, hogy az FHNPI 1 km-es védőövezetet javasolt az épületlakó kolóniák esetében az EUROBATS ajánlás alapján, azonban ez nem azt jelenti, hogy azon kívül lehet építeni tornyot, hanem azt, hogy ott semmiképp sem, egyébként meg vizsgálni kell ezen kolóniák mozgását a térségben és az alapján értékelni, hogy veszélyezteti-e a szélerőmű a településen élő kolóniákat.

Összességében a hiánypótlás keretében beérkezett anyagok elősegítik a várható hatások megítélését, ugyanakkor az elvégezett vizsgálatok nem felelnek meg az EUROBATS ajánlásoknak.

- a dokumentációt ki kell egészíteni a fokozottan védett és védett ragadozómadarak esetében az élőhelyvesztés várható mértékével, illetve a költési siker várható csökkenésével a vonatkozó szakirodalmi adatok alapján (pl. Dahl & al 2012, May & al 2013, Zielińska & al 2021 stb.);

A feltett kérdésre általános, és egységes választ adott az EVD készítője (Hianypotlasra_valasz_WP1-9.pdf.), ebben azonban sem parkonként, sem összességében az élőhelyvesztés nagyságát nem adta meg. A ragadozómadarak esetében a szélerőműparkok működésének az élőhelyvesztés, a költési siker csökkenése, illetve a táplálkozóterületek elvesztése a közvetlen pusztulás mellett az egyik legjelentősebb negatív hatása. A kedvezőtlen hatások valóban csökkenthetők a fészkelési időszakban (beleértve a fiatal egyedek kirepülési időszakát) történő teljes leállítással, azonban ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a szélerőművek az év jelentős szakaszában a nappali időszakban nem működhetnek, ami a beruházást alapjaiban kérdőjelezi meg.
Az FHNPI álláspontja szerint a hiánypótlás nem tekinthető teljes körűnek.

- a dokumentációt ki kell egészíteni a szélerőműparkok együttes hatásának (különösen az élőhelyvesztés és költési siker tekintetében) értékelésével (hektár, illetve %-os veszteség) a potenciálisan érintett fajok lokális (Rábaköz, illetve Kisalföld) állományainak tekintetében;

Az állományokat érintő együttes hatások mértékének ismerete nélkül megalapozott hatásvizsgálat nem végezhető. A beruházó csak az érintett fajok regionális jelentőségét mutatta be, az élőhelyvesztés nagyságát nem. **Az egy beruházó által tervezett 9 szélerőműpark, összesen 75 tornya által gyakorolt együttes hatások vizsgálata a hiánypótlás keretében nem került elvégzésre**.

AZ EVD dokumentációkban készültek térképek az egyes szélerőműparkok esetében a jelenlévő madárfajok táplálkozó területeiről. A tanulmányt készítő szakértők csak a gyepeket és az erdős területeket jelölték be minden esetben kiemelt táplálkozó területnek a fokozottan védett madárfajok esetében (fehér gólya, fekete gólya, parlagi sas, rétisas, vörös kánya, kerecsensólyom, uhu). A környező szántóterületeket viszont, nem jelezték. A Rábaköz érintett térsége, főként Csorna, Szilsárkány, Szil, Szany, Páli, Zsebeháza térsége kiemelt élőhelye a hörcsögnek (*Cricetus cricetus*).

A mezei hörcsög közösségi jelentőségű, szigorú védelmet igénylő állat a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló Tanács 92/43/EGK Irányelve (1992. május 21.) IV. melléklete szerint.

A Berni Egyezményt 1979. szeptember 19-én írták alá, mely az európai vadon élő növények és állatok, valamint természetes élőhelyek védelméről szóló egyezmény. A mezei hörcsög a Berni Egyezmény II. függelékének hatálya alá tartozik. A mezei hörcsögöt a Vörös Listán súlyosan veszélyeztetett kategóriába sorolták a súlyos európai térvesztése miatt.

Magyarországot tartják annak a tagállamnak az EU területén, ahol a hörcsög törzsállománya megtalálható.

A rágcsáló fontos tápláléka a parlagi sasnak, a kerecsensólyomnak és a vörös kányának is, de majdnem minden ragadozómadár táplálék listáján szerepel. Az FHNPI az elmúlt években sok időt fordított a térség hörcsögállományának feltérképezésére. A faj terjedőben van, egyre több területről sikerül kimutatni a jelenlétét, viszont állomány nagysága fluktuál, vannak populációk, amik évekre szinte teljesen össze is omolhatnak. Ezen információk **tényében vizsgálni kellett volna a szakértőknek a szántóterületeket is, mint fontos táplálkozó területeket. Az élőhelyvesztés és a költési siker várható csökkenésének vizsgálata során ez elmaradt, ezáltal megalapozott hatásvizsgálat és kiértékelés nem végezhető el.**

A Natura 2000 hatásbecslési dokumentációkban szerepelnek az elkerülésre, élőhelyvesztésre vonatkozó nemzetközi tanulmányok. A szakértő spanyol (Marques et al, 2019) kutatások eredményeire hivatkozik. Ragadozó madarak esetében a szélturbinák jelenléte a siklórepülési élőhelyek használatát 600-800 m-es távolságig csökkentheti, a hatástartomány megközelítőleg 674 m. Tehát turbinánként 140 ha kiterjedésű csökkent használatú zónát jelent. A megállapításokat ezután nem folytatta. Amennyiben a 75 toronyra vonatkoztatjuk ezt a viszonyszámot, 10.500 ha potenciális táplálkozó területtel csökkenhet az érintett Rábaközi régióban a madarak által használható élőhely. A kilenc szélerőműpark közvetett hatásterülete átfedések nélkül összesen 41.078 ha, ami egyértelműen jelentősnek minősül és ennek a negyede élőhelyvesztéssel közvetlenül fenyegetett.
Emellett az Ügyfél csak a jelenlegi állapotot próbálta meg ismertetni és értékelni, miközben 1-1 szélerőműpark 20-30 évig is üzemképes lehet. A megalapozott hatásvizsgálathoz hozzá tartozik a jövőben várható hatások elemzése is. A csökkenő vagy éppen növekvő populációkra hosszabb távon milyen hatással lehetnek a szélerőműparkok.

Az FHNPI részletesen, fajonkénti bontásban is bemutatta, hogy az Ügyfél hiánypótlása nem tekinthető teljes körűnek.

- a dokumentációt ki kell egészíteni a javasolt élőhelyjavító intézkedések konkrét helyszínével, módjával és kiterjedésével, illetve ezek várható hatásaival a beruházás által negatívan érintett fajok állományaira;

A hiánypótlást az Ügyfél nem teljesítette. Az EVD dokumentumokban javasolt, de nem részletezett élőhelyjavító intézkedések az FHNPI álláspontja alapján hatáscsökkentő intézkedésként nem értékelhetők, mert a várható pozitív hatások mértéke a tervezett intézkedések helyszínének, módjának, kiterjedésének, megvalósulási idejének ismerete nélkül nem vizsgálhatók.

- nyilatkozni kell és részletesen meg kell indokolni, hogy a hivatkozott szakirodalomban (Dahl & al 2012, Horváth & al 2017, Mader & al 2022) vagy európai ajánlásban (LAG VSW 2020) javasolt védőtávolságokat (ahol a szakirodalom a hatáscsökkentő intézkedések mellett sem javasolja a telepítést) miért nem vették figyelembe a tervezés során;

A 2026. márciusban benyújtott dokumentumokban a beruházó egységes és sablon választ adott, amelyben nem nyilatkozott arról, hogy miért nem vette figyelembe a szakirodalmakban javasolt védőtávolságokat. A 2026 októberében benyújtott GEI/144-42/2026 (WP1), GEI/144-44/2026 (WP2), GEI/144-46/2026 (WP3), GEI/144-48/2026 (WP4), GEI/144-50/2026 (WP5), GEI/144-52/2026 (WP6), GEI/144-54/2026 (WP7), GEI/144-56/2026 (WP8), GEI/144-58/2026 (WP9) sz. leveleiben a beruházó a szélerőművektől számított védett és fokozottan védett fajokkal kapcsolatos védőtávolságként a német szövetségi természetvédelmi törvény (Bundesnaturschutzgesetz, BNatSchG) 45b. §-át és annak 1. mellékletét tekinti irányadónak

Az FHNPI fentebb részletesen kifejtette, hogy az egyes fajok esetében milyen védőtávolságot tart szükségesnek hatáscsökkentő intézkedések alkalmazása esetén is.

- a benyújtott iratanyagban valós idejű madárfelismerésen alapuló felderítő és adaptív vezérlés szabályozó, illetve riasztó rendszer telepítése szerepel kármérséklő, hatáscsökkentő intézkedés javaslatként, de a pontos tervezett műszaki megoldás (technológia ismertetése, előnyei és hátrányai az ütközések, táplálékkeresés, költési siker stb. vonatkozásában) nem került ismertetésre, amit pótolni kell, és Magyarországon új, külföldön már alkalmazott technológia bevezetése esetében külföldi referencia is szükséges;

A beruházó által 2026 októberében javasolt IdentiFlight rendszer is alkalmas lehet az ütközésből eredő kockázatok csökkentésére. A működtetés körülményeit (milyen távolság esetén csökkenti a sebességet, illetve milyen távolság esetén állítja le a működést) azonban részletesen meg kell határozni, ha a turbinák típusa, illetve az alkalmazott rendszer típusa ismerté válik.

- a tervezett igénybevétel természetvédelmi érdekkel, mint közérdekkel való összhangjának indokolását meg kell adni, illetve ki kell fejteni.

Az FHNPI nem rendelkezik sem az Ügyfél által hivatkozott Stratégiai Környezeti Vizsgálat, sem a MAVIR Zrt. által 2025. február 25. napján elkészített, VADO-RMT-01 azonosítójú, „Vadosfa 400 kV-os kapcsolóállomás létesítése – Részletes Megvalósíthatósági Tanulmányterv” című, zsűrizett dokumentációval.

10. A Kormányhivatal álláspontja

A Kormányhivatal álláspontja szerint a hiánypótlásra, nyilatkozattételre történő felhívásban foglaltakra vonatkozóan benyújtott iratanyag nem megfelelő az alábbiak szerint:

„11. A benyújtott iratanyag nem ismerteti a termelői alállomás telepítése miatt várható természetvédelmi- és tájvédelmi szempontú hatásokat érintőlegesen sem arra hivatkozva, hogy ennek vizsgálata önálló előzetes vizsgálati eljárásban fog megtörténni. A szélerőmű park részeként a jelen eljárásban erre is ki kell térni.”

A „Vibrocomp témaszám – 3/13/2025” számú dokumentáció 5.5. és 5.6. fejezete mérséklő intézkedésekre tesz javaslatot.
Az élőhelyvesztés tényét a benyújtott dokumentum is rögzíti az 5.5.4. pontban.
Vadosfa közelében hamvas rétihéja, kerecsensólyom és gyurgyalag jelenlétével számoltak a dokumentációt készítő szakértők.
A fentiek szerint a Vadosfai alállomással kapcsolatban önálló dokumentáció készült, és arról a 2026. októberben benyújtott iratanyag már tényként rögzíti, hogy középfeszültségű légvezetékek és oszlopkapcsolók létesítése nem tervezett.
Az Ügyfél még 2026. április 1-jén úgy nyilatkozott, hogy a szélerőművek, mint a jövő zöldenergiái önállóan működőképesek ipari csatlakozással, ráadásul zöldhidrogén termelésre és felhasználására is alkalmasak. Az Ügyfélnek lehetősége van hosszú távú energiaszerződés (a továbbiakban: „PPA”) megkötésére, amely megújuló energiaforrásból előállított villamos energia adásvételére vonatkozó megállapodás végfelhasználóval/végfelhasználókkal. Következésképpen az Ügyfélnek lehetősége van arra, hogy szélerőművek által megtermelt villamos energiával kizárólag végfelhasználókat lásson el a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: 2007. évi LXXXVI. törvény) 3. § 58a. és 59a. pontjai szerint. Ez utóbbi esetben, az önellátó termelői egységként működő szélerőművek a végfelhasználók magánvezeték hálózatához kapcsolódnak, a közcélú hálózathoz pedig csak közvetetten, a végfelhasználók csatlakozási pontján keresztül csatlakoznak a közcélú hálózatba való betáplálási teljesítmény nélkül. Ilyen esetben az önellátó termelői egységként működő szélerőművek számára egyáltalán nem kell kiépíteni közcélú csatlakozást, azaz a konkrét esetben ez azt jelenti, hogy az Ügyfél szélerőművei a Vadosfára tervezett 400 kV-os MAVIR kapcsolóállomás nélkül, önállóan is életképesek és engedélyezhetők.

Amennyiben ez egy alternatív megoldás lehet, úgy ennek műszaki részletei hiányoznak (pl. az érintett településekhez a földkábelfektetés nyomvonala, ezen munkák paraméterei, területigénye stb.).

Az alternatív megoldás nem került részletesen bemutatásra, noha az jogszabályi előírás a R. 14. melléklet 5.1. pontja, illetve a Khvr. 4. melléklet 1. pontja szerinti tartalmi követelményeknek megfelelően.

„12. A benyújtott dokumentumok kiegészítése szükséges az érintett védett, fokozottan védett és közösségi jelentőségű fajok közvetlen hatásterületen való jelenléte, valamint a közvetett és közvetlen hatásterületen gyűjtött adatok kiértékelése szempontjából.”

A 2026. október második felében benyújtott iratanyag további információt csak a 6 oldalas, ballonos vizsgálati eredmények tekintetében adott.
A ballonos felmérések eredményei alapján (csak 2026. március-április) az Ügyfél által felkért szakértő rögzíti, hogy a mérések összességében reprezentatívnak tekinthetők, és megerősítik, hogy a vizsgált területen több faj esetében is fennáll a rotor-síkban történő előfordulás lehetősége.
A további vizsgálatok szempontjából kiemelten fontos kérdés a vonulási útvonalak pontosítása. Az első magassági mérésből származó eredmények alapján feltételezhető, hogy a vizsgálati terület Rábához közelebbi részein a mozgásokat a folyó völgye irányítja, míg a távolabbi területeken a fajok nagyobb nyílt területek felett is átvonulnak. A jelenlegi ismeretek szerint a déli területrészeken határozottabb vonulási folyosók rajzolódnak ki, azonban ezek pontos térbeli lehatárolása további célzott vizsgálatokat igényel.
A „Bizottság közleménye Iránymutatás a szélenergia hasznosításáról és az uniós természetvédelmi jogszabályokról Brüsszel, 2020.11.18. C(2020) 7730 final” 5.3. fejezete a denevérekkel kapcsolatban részletesen kifejti, hogy a megfelelő vizsgálat alátámasztásához szükséges referenciaadatokat az

UNEP/EUROBATS iránymutatásokban leírt módon, a bevált gyakorlatra épülő felmérési módszerek alkalmazásával kell összegyűjteni. Adott esetben ezt az Európára kiterjedő iránymutatást a nemzeti vagy regionális iránymutatásokkal együtt kell vizsgálni annak érdekében, hogy megfelelő és tudományosan megalapozott módszereket lehessen elfogadni az egyes tagállamokra vagy európai régiókra jellemző fajokra, élőhelyekre és környezeti feltételekre vonatkozóan. A felméréseknek a teljes évre vonatkozóan figyelembe kell venniük a denevéraktivitás teljes ciklusát, információkat kell szolgáltatniuk a helyi denevérállomány pihenőhelyeiről (szaporodás, párzás/rajzás, áttelelés), táplálékszerzéséről és ingázásáról, valamint meg kell határozniuk a denevérek várható vándorlási útvonalait. A felmérések térbeli kiterjedését alaposan meg kell fontolni, szem előtt tartva a szélenergia-hasznosítási rendszer méretét és helyét, valamint befolyási területét.
Már a fenti tények okán is rögzíthető, hogy **továbbra is hiányos a Khvr. 4. melléklet 1.) bekezdés fd) pontja szerinti tartalmi elem, a terület természetvédelmi státuszától függetlenül a védett fajokat érintő hatások ismertetése.**
Ráadásul a beruházási területen bizonyítottan előforduló fajok ütközési kockázati besorolása magas, illetve közepes, az EUROBATS útmutató alapján.

„13. Az előzetes vizsgálati dokumentáció szerint a denevérek vizsgálatát EUROBATS módszertani ajánlásnak figyelembe vételével végezték. Az előzetes vizsgálati dokumentáció kiegészítése szükséges az ajánlás szerinti időszakok (tavaszi denevérvonulási, a nyári kölyöknevelési, és az őszi vonulási időszak) adataival, illetve a rotormagasságban végzett felmérések adataival. A dokumentációban ismertetett mintavételek esetében a mintavételi körülmények (pl. időjárás, szélsebesség, csapadékviszonyok) megadása szükséges.”

Az előzetes vizsgálati dokumentációkban megjelölt terepi vizsgálatok továbbra sem felelnek meg az EUROBATS ajánlásnak, melyeket az FHNPI részletesen ismertetett FHNPI-241-10/2026 és FHNPI-241-21/2026 számú véleményében.
Az első vélemény az Ügyfél előtt ismert, de az abban foglaltak szerinti új adatokat az Ügyfél 2026 októberében sem szolgáltatott, a felmérési helyek számán, helyén nem változtatott, csak a már korábban elvégzett ballonos vizsgálat eredményeit ismertette. **Az őszi vonulási időszak ballonos vizsgálata továbbra is hiányzik**.
A Khvr. 4. melléklet 1.) bekezdés fd) pontja szerinti, a védett fajokat érintő hatások ismertetése továbbra is hiányos.

„14. Meg kell adni, hogy a denevérek esetében miért nem vizsgálták a közvetlen hatásterületet, illetve hogyan vették figyelembe a környező településeken élő épületlakó denevérkolóniákat.”

Az Ügyfél által a hiánypótlásra adott válasz: „A földfelszíni akusztikus mintavételek során a detektorok kihelyezése minden esetben úgy történt, hogy azok szabad rálátással rendelkezzenek az erdőszegély előtti nyílt légtérre, minimalizálva ezzel a lombozat árnyékoló és hangcsillapító hatását. A lombkoronaszintben, erdőszegélyre irányított detektorpozíciók alkalmazása a nemzetközi módszertani ajánlások szerint növeli a nyílt légtérben és szegélyzónában mozgó fajok kimutatási valószínűségét, valamint csökkenti az alulmintázás kockázatát (Rodrigues et al., 2014; Collins, 2016). Ennek megfelelően a felmérések során ezen elrendezést alkalmaztuk. A fenti módszertani megfontolások alapján a mintavételezés a tágabb térségre nézve reprezentatívnak tekinthető. Tekintettel arra, hogy a konkrét szélerőműhelyek esetében teljes körű mérési adatok nem minden esetben állnak rendelkezésre, a hatásbecslés során konzervatív megközelítést alkalmaztunk, és a denevérek jelenlétét maximálisnak feltételezve kerültek meghatározásra a hatáscsökkentő intézkedések.”

„A belterületek vonatkozásában megállapítható, hogy a tervezett szélerőművek minden esetben az FHNPI által javasolt, épületlakó denevérkolóniákra vonatkozó 1 km-es védőzónán túl helyezkednek el.”

Kérdéses, hogy a konzervatív megközelítés elfogadható-e, illetve a mintavételek a tervezett toronyszámhoz és az élőhelytípusok arányához képest kellően reprezentatívak-e.
A fenti kérdésre a FHNPI adott választ, mely szerint:
Az épületlakó denevérek esetében a hiánypótlások keretében ismertetik az FHNPI által átadott adatok alapján az ismert kolóniákat, illetve jelzik, hogy az érintett fajokat a denevérvizsgálatok során is észlelték. Hivatkoznak arra, hogy az FHNPI 1 km-es védőövezetet javasolt az épületlakó kolóniák esetében az EUROBATS ajánlás alapján, azonban ez nem azt jelenti, hogy azon kívül lehet építeni tornyot, hanem azt, hogy ott semmiképp sem, egyébként meg vizsgálni kell ezen kolóniák mozgását a térségben és az alapján értékelni, hogy veszélyezteti-e a szélerőmű a településen élő kolóniákat.
Összességében a hiánypótlás keretében beérkezett anyagok elősegítik a várható hatások megítélését, ugyanakkor az elvégzett vizsgálatok nem felelnek meg az EUROBATS ajánlásoknak.

„15. Az előzetes vizsgálati dokumentációt ki kell egészíteni a fokozottan védett és védett ragadozómadarak esetében az élőhelyvesztés várható mértékével, illetve a költési siker várható csökkenésével a vonatkozó szakirodalmi adatok alapján (pl. Dahl & al 2012, May & al 2013, Zielińska & al 2021 stb.).”

A feltett kérdésre általános, és egységes választ adott az Ügyfél, sem parkonként, sem összességében az élőhelyvesztés nagyságát nem adta meg.
A szakirodalmi eredmények alapján a szélerőművekkel szembeni elkerülő viselkedés mértéke erősen faj- és ökológiai csoportfüggő. A benyújtott hiánypótlási anyag ezt a hatást általánosságban a nagy testű vonuló madarakra és a ragadozó madarakra ismerteti.
Az Ügyfél által benyújtott iratok szerint, a közvetlen ütközési mortalitáson és a reprodukciós sikeresség esetleges csökkenésén túl a szélerőművek madárállományokra gyakorolt hatása az élőhely használat és a térbeli viselkedés módosulásában is megnyilvánulhat. A turbinák jelenléte módosíthatja a madarak mozgási mintázatait és repülési útvonalait is. Vonuló fajoknál megfigyelték, hogy az egyedek gyakran kitérnek a szélerőművek elől (jellemzően 800 méteres távolságra kerülik azokat, ez növelheti a repülési távolságot és az energiafelhasználást, ugyanakkor az alkalmazkodási válasz mértéke fajonként és élőhelyenként jelentős eltérést mutat (Masden et al., 2009; Marques et al., 2014). A szakirodalmi eredmények alapján a szélerőművekkel szembeni elkerülő viselkedés mértéke erősen faj- és ökológiai csoportfüggő. A teljes létesítményt elkerülő, úgynevezett makro-elkerülést leggyakrabban a nagy testű vízimadaraknál és egyes daru, illetve lúdfajoknál írták le, amelyek már a szélerőműpark térségének megközelítésekor módosítják repülési útvonalukat. E fajok esetében a vizsgálatok jelentős kerülési arányt mutattak ki, ami ugyan csökkentheti a közvetlen ütközési kockázatot, ugyanakkor növelheti az energiafelhasználást és funkcionális élőhelyvesztést okozhat (Desholm & Kahlert, 2005; Plonczkier & Simms, 2012; Furness et al., 2013). A szélerőművekhez kapcsolódó élőhely-elkerülési hatás térbeli kiterjedését több GPS alapú vizsgálat is számszerűsítette. Egy spanyol kutatás tapasztalatai szerint, egy vitorlázó repülésű ragadozómadár-fajok esetében a turbinák jelenléte a potenciálisan táplálékszerzésre alkalmas élőhelyek használatát mintegy 600–800 m-es távolságig csökkentheti, az átlagos hatástartomány megközelítőleg 674 m volt. Ez turbinánként hozzávetőleg 140 ha kiterjedésű, csökkent használatú zónát jelentett, amely jól érzékelteti, hogy az elkerülési hatás térbeli kiterjedése meghaladhatja a közvetlen fizikai hatótávolságot (Marques et al, 2019). Sasok viselkedését vizsgáló célzott kutatások eredményei a szélerőművek közelségének potenciális populációszintű következményeire utalnak Katzner és mtsai (2019) eredményei is, amelyek szerint egy vitorlázó repülésű

ragadozómadár-faj esetében a turbinák közelében költő állományok reprodukciós sikeressége csökkent, különösen a fiatal, első éves egyedek túlélési rátájának tekintetében. A vizsgálat kimutatta, hogy a fiókák első éves túlélési valószínűsége a szélerőművek közvetlen környezetében mintegy 7,6%-kal alacsonyabb volt, ami arra utal, hogy a működő turbinák hatása nem csupán az egyedi mortalitás szintjén, hanem hosszabb távon a populációdinamikában is kimutatható lehet. Ez a jelenség nem csupán a közvetlen ütközések következménye, hanem az elkerülő viselkedéshez köthető nehezített táplálékszerzéssel is kapcsolatban áll (Katzner et al., 2019). A rendelkezésre álló nemzetközi vizsgálatok alapján előfordult, hogy a nagytestű ragadozómadarak – különösen a rétisas (*Haliaeetus albicilla*) – költési és fiókanevelési időszakban szélerőművek közvetlen környezetében nem mutatnak egyértelmű elkerülő repülési viselkedést, ami növeli az ütközés valószínűségét, a megfigyelések szerint a rotor által érintett légtérben történő repülési aktivitás valószínűsége is mérhetően jelen volt a költési időszakban. A fiatal, kirepülés utáni egyedek sérülékenysége különösen jellemző (Dahl et al., 2019).

Az Ügyfél is elismeri, hogy élőhelyvesztéssel kell számolni, de annak arányát sem parkonként, sem a 9 tervezett parkra összességében nem adta meg, helyette olyan szakirodalmat sorakoztatott fel, ami alapján a természetben okozott károsodás sem zárható ki.
A természetben okozott károsodás mértékének megállapításáról, valamint a kármentesítés szabályairól szóló 91/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rend.) 2. c.) pontja szerint *természetben okozott károsodás:* olyan környezetkárosodás, amely a fajban, élőhelyben, területben az eredeti állapothoz képest jelentős mértékű kedvezőtlen változást eredményez.
A Korm. rend. 3. § (1) bekezdés b) pontja szerint, a faj természetvédelmi helyzete kedvezőnek minősül, ha a faj természetes elterjedési területe nem csökken, valamint valószínűleg a belátható jövőben nem is fog csökkenni.
A Korm. rend. 3. § (2) bekezdés a,) és b) pontja szerint, az élőhely természetvédelmi helyzete kedvezőnek minősül, ha:
a) az élőhely természetes elterjedése, illetve elterjedésén belüli lefedettségének aránya állandó vagy növekszik;
b) hosszú távú fennmaradásához szükséges sajátos felépítése és kapcsolatrendszerei jelenleg és a belátható jövőben is valószínűleg fennállnak.

„16. Az előzetes vizsgálati dokumentációt ki kell egészíteni a szélerőműparkok együttes hatásának (különösen az élőhelyvesztés és költési siker tekintetében) értékelésével (hektár, illetve %-os veszteség) a potenciálisan érintett fajok lokális (Rábaköz, illetve Kisalföld) állományainak tekintetében."

Az előző kérdésre adott választ kéri az Ügyfél elfogadni erre a kérdésre is, azonban az Ügyfél csak az érintett fajok regionális jelentőségét mutatta be, az élőhelyvesztés nagyságát nem. A költési siker tekintetében az Ügyfél a sasokra talált szakirodalmi adatot (Katzner és mtsai (2019), (Dahl et al., 2019)).
Az Ügyfél maga rögzítette az alábbi adatokat a Kormányhivatal hiánypótlásra/nyilatkozattételre történő felhívására adott válaszában:
A WP-1 sorszámú projekt hatásterületén fészkelő madárfajok közül a hamvas rétihéja (*Circus pygargus*) országos állománya 45–60 költőpárra tehető, amelyhez viszonyítva a WP1 területen korábban rendszeresen azonosított költőpár az országos állomány mintegy 1,7–2%-át képviseli. A teljes hatásterületen potenciálisan jelen lévő 2 költőpár aránya az országos állományban 3,3–4,4% közé esik. Az egyedszám tekintetében a WP1 területen 2 egyed került rögzítésre (1,6–2,2%), míg a teljes hatásterületen 11 egyed (9,2–12,2%) jelenléte volt eddig kimutatható. A fenti adatok alapján megállapítható, hogy bár a faj országos állományához viszonyított aránya alacsony, a teljes hatásterületen belül regionális szinten már jelentősebb jelenlét mutatható ki.

A parlagi sas (*Aquila heliaca*) esetében az országos költőállomány 155–222 pár közé tehető, amelyhez képest a WP1 területen azonosított 1 költőpár aránya 0,5–0,6%. A teljes hatásterületen azonosított 9 költőpár ugyanakkor már 4–5,8%-os arányt képvisel. Az egyedszámok alapján a WP1 területen 3 egyed (0,68–0,97%), míg a teljes hatásterületen 62 egyed (14–20%) jelenléte volt kimutatható. Az MME 2025 Sasszinkron nyilvánosan elérhető adatai szerint a térségben 33 egyed került regisztrálásra, amely alátámasztja a faj regionális jelentőségét.

A parlagi sas (*Aquila heliaca*) szerepel a KöM rendelet 2. számú melléklet 988. sorában, fokozottan védett madár. A parlagi sas természetvédelmi eszmei értéke 1.000.000 Ft. A parlagi sas szintén szerepel a R. 1.A) mellékletében (96. sor), közösségi jelentőségű madárfaj.
A parlagi sas az Madárvédelmi Irányelv I. mellékletében is szerepel.
A Vörös lista szerint globális szinten VU-sebezhető, Európai szinten LC – nem fenyegetett faj, EU-s szinten pedig, NT – mérsékelten fenyegetett faj.
Magyarországon kisszámú fészkelő.

A parlagi sas védelme érdekében több projekt zajlott Magyarországon:
A parlagi sas védelme a Kárpát-medencében
Projekt kódja: LIFE02NAT/H/8627
Projekt helyszíne: Magyarország
A projekt időtartama: 2002.10.01.- 2005.12.31.
Teljes költségvetés: 515 031 euró
EU-s hozzájárulás: 386 273 euró (75%)
További információk: http://www.imperialeagle.mme.hu/indexa.html

HELICON - A parlagi sasok védelme Magyarországon
Projekt kódja: LIFE10NAT/HU/019
Projekt helyszíne: Magyarország
A projekt időtartama: 2012.01.01.- 2016.12.31.
Teljes költségvetés: 2 141 597 EUR
EU-s hozzájárulás: 1606 198 EUR (75%)
További információk: imperialeagle.eu

A MAVIR Zrt. más természetvédelmi célokat és érdekeket képviselő szervezetekkel 2016. november 7-8-án nemzetközi madárvédelmi konferenciát szervezett, aminek keretében az akkori MAVIR Zrt. vezérigazgató-helyettes elmondta, hogy a társaság a madárvédelem hatékonyságának támogatása érdekében számos projektben vett részt, köztük nemzetközi projektekben is. https://imperialeagle.hu/content/international-cooperation-bird-protection

A 2016-2022 közötti PannonEagle Life projekt fő célja a keleti parlagi sas populációjának növelése a pannon régióban az üldöztetési események okozta nem természetes halálozás jelentős csökkentésével.
A projektnek pl. az Agrárminisztérium is társfinanszírozója volt.
https://parlagisas.hu/en/content/project
Projektidőszak: 2016.10.01-2022.03.31
Költségvetés: 3 583 577 € (ebből EU hozzájárulás. 75%)

Az FHNPI korábban kifejtette, hogy a parlagi sas Magyarországon kisszámú fészkelő. Hazai állománya állandó, részben rövid távú vonuló, telelőterülete Délkelet-Európa. Fészkelő állománya 155 – 222 pár (2013–2018, szakértői becslés alapadatok alapján). Fészkelő állományának trendje növekvő.
A 2000-es évek elején kezdett el újra költeni a térségben, azóta folyamatosan növekszik az állománya. 9-18 pár fészkelt Győr-Moson-Sopron megyében 2018 és 2025 között. Az állomány növekedés az utóbbi években elérte a megye déli részét is, így a Rábaköz jelentős részét, beleértve a szélerőművekkel tervezett területeket is. Jelenleg a beruházással érintett területen az FHNPI-nak 7 aktív fészekről van tudomása, a teljes megyei állomány közel 40 %-a. A faj terjeszkedése jelenleg is tart, az érintett területen 2026-ban 2 új fészket (Rábakecöl EOV, 502129, 233773, Rábatamási EOV 506128, 254596) sikerült detektálni, sőt Veszprém és Vas megyék irányába is tovább terjed. Nem csak a fészkelő állomány növekedett az elmúlt években, hanem az átvonuló és itt telelő állomány is. Az országos sasszinkron felmérés eredményei alapján a januári telelő állomány negyede a Rábaköz érintett területén telel és táplálkozik.
Alföldi környezetben főként mezőgazdasági szántók és gyepek övezte fasorokban, kisebb facsoportokban költ, ritkán telepszik meg zárt, nagyobb erdőkben. A faj számára fontos, hogy fészkéről nagy területet belásson. A zavartalanság is fontos tényező a fészkelőhely kiválasztásában, ezért általában településektől, emberi objektumoktól és utaktól távolabb helyezi el fészkeit. Az állomány nagyobb része nem ugyanabban a fészekben költ, mint ahol előző évben, hanem új fészket raknak vagy egy korábban elhagyott fészküket javítják fel. Síkvidéken átlagosan 1,1 évig használnak 1-1 fészket. A parlagi sas állomány növekedése és költésbiológiája kapcsán megállítható, hogy a teljes beruházási terület, továbbá a Rábaköz egésze potenciális fészkelőhely a faj számára.
A territoriális viselkedésből fakadóan a fészkelő pár egész évben a revírben tartózkodik és óvja a territórium központi területét. A legközelebbi szomszédos párok távolsága a jobb élőhelyeken lecsökkenhet 3 km-re is, a Rábaközben van példa 2,5 km-en belüli fészkek közti távolságra is. A használt területek nagysága 10-30 km^2 között lehet, de meghaladhatja a 100 km^2-t is.
Horváth, M., Szitta, T., Fatér, I., Kovács, A., & Prommer, M. (2017). Spatial and temporal variation in the home range of Eastern Imperial Eagles (Aquila heliaca) in the Pannonian Region. Journal of Ornithology megállapítása szerint a parlagi sasok revírhasználata alapján a 4-5 km-es zóna kritikus a táplálkozóhelyek megőrzéséhez. A parlagi sashoz hasonlóan viselkedő rétisas esetében Dahl, E. L., Bevanger, K., Nygård, T., Røskaft, E., & Stokke, B. G. (2012). Reduced breeding success in white-tailed eagles at Smøla windfarm, Norway. Biological Conservation megállapította, hogy a turbinák 2-3 km-es körzetében a rétisasok költési sikere jelentősen visszaesett a zavarás és az ütközések miatt.

A fokozottan védett, közösségi jelentőségű, a Madárvédelmi Irányelv I. függelékében szerepelő hamvas rétihéja (*Circus pygargus*) Magyarországon ritka fészkelő. Hazai állománya hosszú távú vonuló, telelőterülete Afrika (szubtrópusi részek). Kisszámú, rendszeres átvonuló. Fészkelő állománya 45 – 60 pár (2015–2017, szakértői becslés alapadatok alapján). Fészkelő állományának trendje bizonytalan (1999–2021).
Győr-Moson-Sopron megyében rendkívül ritka költőfaj. Nem minden évben sikerült igazolni költését. Az elmúlt 3 évben viszont, a Rábaközben fészkelt 1 pár először Szil, majd később Páli község határában. Az utóbbi 2 évben a sikeres védelmi intézkedéseknek hála fiókákat is reptettek. Emellett mozgott a területen még 1-2 további egyed, így újabb fészkelő párok megjelenése is várható. A szélerőmű beruházás érinti a faj egyetlen megyei fészkelő helyét. Az országos viszonylatban is kisszámú fészkelő pár esetében minden egyes pár költőhelyének védelme kiemelt feladat. A kiválasztott költőterülethez ragaszkodik a madár, azon belül fészkel földön, eltérő években viszonylag közel az előző évi fészkéhez. A 2024 (508217,28; 235153,29) és 2025-ös (508584,69; 235407,23) fészek között nem volt 500 m

távolság. A 2026. évben a hamvas rétihéja fészkelés 2026-ban is sikeres volt, ezúttal a VG-01 tervezett toronytól 1,1 km-re.
Nyílt térségek, nedves rétek, füves puszták, mozaikos mezőgazdasági területek ritka fészkelője. Évente eltérő számban, de intenzív mezőgazdasági kultúrákban is fészkel, ahol a költési siker csak kivételes esetben tud eredményes lenni aktív védelmi beavatkozások nélkül. Fészkét talajra építi. A fészek pontos helye évente változik, de kötődnek a korábbi sikeres költés helyszínéhez. Fészkelőhelyén jellemző, hogy laza kolóniákat alkot, megfelelő élőhelyen egyszerre akár több pár is költhet. Magyarországon a 2-5 páros laza csoportos költés jellemző. Táplálkozni a fészektől körülbelül 5 km távolságra távoldóik el, de 10-20 km-es távolság is jellemző, főként, ha a jó táplálkozó terület elérhető közelségben van.

A Collision risk of Montagu's Harriers Circus pygargus with wind turbines derived from high-resolution GPS tracking (Ibis (2020), 162, 520–534) tudományos cikk szerint:
Az olyan repülési viselkedési jellemzők, mint a repülési magasság és az elkerülő viselkedés, meghatározzák a madarak fajspecifikus ütközési kockázatát a szélturbinákkal. A hagyományos megfigyelési módszerek azonban korlátozott helymeghatározási pontosságot mutatnak. A nagy felbontású GPS-telemetria ígéretes módszert jelent ennek a hátránynak a leküzdésére. Ebben a tanulmányban háromdimenziós GPS-követési adatokat használtak, beleértve a 3 másodperces időközönként rögzített nagy pontosságú útvonalakat is, hogy megvizsgálják a szaporodó hím hamvas rétihéják (*Circus pygargus*) ütközési kockázatát a holland-német határvidéken. A szélturbinák elkerülését egy újszerű megközelítéssel számszerűsítették, amely a megfigyelt repüléseket a véletlenszerű repülési viselkedés nullmodelljével hasonlították össze. A hamvas rétihéják átlagosan napi 8,2 órát töltöttek repülésben. A legtöbb repülés alacsony magasságban történt, mindössze 7,1%-uk repült az átlagos rotormagasság-tartományon belül (RHR; 45–125 m). A hamvas rétihéják jelentős elkerülő viselkedést mutattak, a vártnál ritkábban közelítették meg a turbinákat, különösen az RHR-en belüli repüléskor (93,5%-os elkerülési arány). Amikor a szélerőművek a regionális fészkelési terület peremén helyezkednek el, a repülési viselkedésre vonatkozó új ismereteinken alapuló ütközési kockázati modellek a felnőtt hímek évi 0,6–2,0 ütközését mutatták (szemben a kb. 40 páros populációmérettel). Azonban egy új szélerőmű létesítése a központi költőterületen belül jelentősen növelhetné a halálozási arányt (akár évi 9,7 ütközéssel). Ha a szélerőművek átalakítását alacsonyan elhelyezkedő modern turbinákkal (RHR 36–150 m) végeznék, a halálozási arány több mint kétszeresére nőne, míg magasabb turbinák (RHR 86–200 m) használata esetén megközelítőleg állandó maradna. A tanulmány bemutatja a nagy felbontású GPS-követés nagy potenciálját az ütközési kockázatértékelésekben. Az ütközéssel kapcsolatos repülési viselkedésről származó információk lehetővé teszik a szélerőmű-telepítés és a turbinák tervezésének részletes forgatókönyv-elemzéseinek elvégzését, ellentétben a jelenlegi környezeti értékelési gyakorlatokkal. A hamvas rétihéjával kapcsolatban arra a következtetésre jutottak, hogy bár a magasabb szélturbinák telepítése lehetőséget kínál a faj ütközési kockázatának csökkentésére, a legfontosabb mérséklő intézkedés továbbra is a szélenergia-fejlesztések megakadályozása a főbb költőhelyeken.

„17. Az előzetes vizsgálati dokumentációt ki kell egészíteni a javasolt élőhelyjavító intézkedések konkrét helyszínével, módjával és kiterjedésével, illetve ezek várható hatásaival a beruházás által negatívan érintett fajok állományaira."

A FHNPI korábbi állásfoglalása (FHNPI-241-10/2026) szerint, „A javasolt hatáscsökkentő intézkedés nem értékelhető a részletek ismerete nélkül! A vélhetően pozitív hatások mértéke a tervezett intézkedések helyszínének, módjának, kiterjedésének, megvalósulási idejének függvényében vizsgálható és értékelhető hatáscsökkentő intézkedésként."

Ugyanakkor az Ügyfél a könnyített térségek kijelölését megalapozó Stratégiai Környezeti Vizsgálatokra hivatkozik, melyben az esetlegesen indokolt kármérséklő és kompenzációs intézkedéseknek is szerepelnie kellene. Ezeket az Ügyfél hajlandó végrehajtani, de azok előtte nem ismertek.
A Csornai és a Kapuvári Járás kapcsán az esetlegesen elkészült Stratégiai Környezeti Vizsgálati anyagokat a természetvédelmi feladatkörében eljáró Kormányhivatal megkérte a Gazdasági és Energetikai Minisztériumtól GY/41/00877-9/2026. sz. és GY/41/00891-9/2026. sz. iratával, noha a bizonyítási teher ebben az esetben nem a Kormányhivatalt terheli.
Az együttes hatások vizsgálatát is az Ügyfélnek kell előkészíteni és bemutatni, nem a Kormányhivatalnak, a Kormányhivatal értékeli azokat.
A kérelem mellékletét képező dokumentáció, hatásbecslés tartalommal való megtöltése nem a hatóság feladata, hanem a kérelmező Ügyfélé.
Nem elég az Ügyfél által is ismert meglévő távvezetékre, gyorsforgalmi útra hivatkozni egy kiegészítő beadványban, hanem ezeknek, valamint a tervezett beruházás hatásainak vizsgálatát az Ügyfélnek kell elvégeztetnie, azt egy hatásbecslési dokumentációban kell rögzíteni, melyek alapján a Kormányhivatal az értékelést, hatásbecslést elvégzi.
A “Tervek és projektek értékelése a Natura 2000 területekkel kapcsolatban – Módszertani útmutató a 92/43/EGK élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (3) és (4) bekezdéséhez” (C(2021) 6913 final, Brüsszel, 2021.9.28.) 3.3.1. pontja részletesen ismerteti az alternatív megoldások vizsgálatának szempontjait, és rögzíti, hogy “az illetékes nemzeti hatóságok feladata azt biztosítani, hogy valamennyi, a gyakorlatban megvalósítható és a terv vagy projekt célját elérő alternatívát ugyanolyan részletességgel megvizsgálják. Ezt az értékelést a terület kijelölését indokló élőhelyek és fajok, valamint a természeti terület megőrzésével kapcsolatos célkitűzések alapul vételével kell elvégezni”.
Az Útmutató dokumentum az élőhelyvédelmi irányelv (92/43/EGK irányelv) 6. cikkének (4) bekezdéséhez rögzíti, hogy a jóváhagyást megelőzően megfelelő vizsgálatnak kell alávetni azokat a hatásokat, amelyeket az adott terv vagy projekt a természeti területre gyakorolni fog, és ennek során a természeti területre vonatkozó természetvédelmi célkitűzéseket szem előtt tartva figyelembe kell venni azokat a kumulatív hatásokat is, amelyeket az adott terv vagy projekt más tervekkel vagy projektekkel együtt fog kifejteni.
A Bizottság közleménye Iránymutatás a szélenergia hasznosításáról és az uniós természetvédelmi jogszabályokról (Brüsszel, 2020.11.18. C(2020) 7730 final) 3.4.2 pontja alatt olvasható, hogy a projektfejlesztőknek a kumulatív hatásokat az átfogó vizsgálat szerves és fontos részének kell tekinteniük. A fejlesztőknek az illetékes hatóságokkal való korai kapcsolatfelvétele – például a hatókör vagy az adatgyűjtés kapcsán – javíthatja az ilyen vizsgálatok minőségét.

Az Ügyfél által hivatkozott Stratégiai Környezeti Terv és a MAVIR Zrt. tanulmánya nem áll a Kormányhivatal rendelkezésére, illetve a Gazdasági és Energetikai Minisztérium a döntés meghozataláig a Kormányhivatal részére nem szolgáltatott adatot.
Ugyanakkor ezen dokumentumok hiányában is, a Kormányhivatalnak figyelemmel kell lennie arra a tényre, hogy a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 273/2007. (X. 19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 273/2007. (X. 19.) Korm. rendelet) 103/B. § (2) bekezdés h) pontja szerint, a könnyített térség területébe nem tartoznak bele a védett és fokozottan védett, illetve közösségi jelentőségű madár- és denevérfajok kiemelt előfordulási helyei.
Azaz, a Csornai Járás vélhetően nem véletlenül nem szerepel már a szélerőművek telepítésének szempontjából könnyített térségek kijelöléséről szóló 35/2025. (XII. 23.) EM rendelet 1. §-a szerinti felsorolásban, a Kapuvári Járás pedig, eredetileg sem szerepelt a könnyített térségek között.

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VI.37.429/2025/5. számú végzésének [38] bekezdésében rögzítette, hogy a közigazgatási (hatósági) eljárások során a tényállást a hatóság hivatalból tisztázza e kötelezettsége teljesítésével. Az Ákr. 3. §-ában a feladat alapelvi rendelkezésként, ugyanakkor a törvény egészét átható módon jelenik meg, mely nem parttalan, kizárólag az ügy szempontjából releváns tényállási elemek tisztázására terjed ki. E rendelkezés feltételezi a bizonyítandó tények azonosítását. A hatóságnak a reá és eljárására irányadó anyagi- és eljárásjogi előírások alapján először meg kell határoznia a tényállás szempontjából lényeges elemeket, amelyek azonosítása nem lehet önkényes, hanem valamennyi bizonyítandó tényre ki kell, hogy térjen, de nem vonatkozhat olyan tényekre és körülményekre, amelyek nem jelentősek.

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VI.37.429/2025/5. számú végzésének [39] bekezdésében rögzítette, hogy a kérelemre induló eljárásban - főszabályként - a bizonyítási teher az ügyfélen van, vagyis ő viseli a bizonyítás sikertelenségének terhét. A kérelmezőnek nemcsak a jogszabályban meghatározott okiratokat kell becsatolnia, és az előírt feltételeket igazolnia, hanem a kérelme alapjául szolgáló bizonyítékokat is elő kell terjesztenie. A hatóság a kérelemre induló eljárásban hivatalból nem köteles bizonyítást lefolytatni (Kfv.37.753/2015/3.), az ügyfél nem háríthatja át a bizonyítási terhet a hatóságra (Kfv.37.753/2015/3.). A hatóságnak a kérelemre indult eljárásban a kérelmet az abban foglalt tartalommal és indokok alapján kell elbírálnia, ezért nem kérhető számon a hatóságon, ha az ügyfél valamely indokot, adatot elhallgat, a bizonyítékok előterjesztése ugyanis mindenekelőtt az ügyfél kötelessége.
A Kormányhivatal meghatározta a tárgyi ügyben releváns és bizonyítandó tényeket, rámutatott a szélerőművek madarakra és denevérekre nézve várható hatásai vizsgálatának szükségességére, arra, hogy el kell végezni a megfelelő vizsgálatokat annak érdekében, hogy a kérelemről a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelő, szakirodalmi és gyakorlati tapasztalatokat egyaránt megfelelően értékelni tudó, tárgyi kérelemre specializált, érdemi döntés születhessen.
A R. 10. § (3) bekezdése szerint, a terv kidolgozója, illetve a beruházó a 14. számú mellékletnek megfelelően hatásbecslési dokumentációt készít, amely alapján a hatásbecslést a természetvédelmi hatóság végzi.
A hatásbecslési dokumentációt nem a Kormányhivatalnak kell tartalommal feltölteni, és a Khvr. 4. melléklet 1. pontja szerint az előzetes vizsgálati dokumentáció kötelező tartalmi elemei:
f) a tevékenység telepítése, működése, felhagyása során az egyes környezeti elemekre várhatóan gyakorolt hatások előzetes becslése, figyelembe véve a *c)* pontban leírt befolyásoló tényezőket is, különösen
fa) a hatótényezők milyen jellegű hatásfolyamatokat indíthatnak el, új telepítésnél annak becslése is, hogy a terület állapota és funkciói miként változhatnak meg a telepítés következtében, beleértve az éghajlatváltozást,
fb) a hatásfolyamatok milyen területekre terjedhetnek ki; e területeket térképen is körül kell határolni,
fc) az *fb)* pont szerinti területről rendelkezésre álló környezeti állapot, területhasználati és demográfiai adatok, valamint a hatásfolyamatok jellegének ismeretében milyen és mennyire jelentős környezeti állapotváltozások (hatások) léphetnek fel.

Ezen pontok megfelelő ismertetése nélkül a Kormányhivatal nem tehet megfelelő kármérséklő, esetleg kiegyenlítő intézkedéseket.
A Bizottság közleménye Iránymutatás a szélenergia hasznosításáról és az uniós természetvédelmi jogszabályokról (Brüsszel, 2020.11.18. C(2020) 7730 final) 5.1.2 Mérséklési intézkedések című pontja alatt ismertetésre kerül, hogy a mérséklési intézkedések a hatásvizsgálatok nagyon fontos elemei. A

mérséklési intézkedéseket – a hatásvizsgálathoz hasonlóan – az érintett fajokra és élőhelyekre vonatkozó megbízható ismeretek alapján kell meghozni.
A mérséklési vagy kárenyhítő intézkedések, amelyek a hatások elkerülését vagy csökkentését, netán eleve azok megakadályozását célozzák, nem keverendők össze a kompenzációs intézkedésekkel, amelyek a projekt által okozott esetleges károk enyhítésére irányulnak. Kompenzációs intézkedések csak abban az esetben jöhetnek számításba a 6. cikk (4) bekezdése alapján, ha a tervet vagy projektet kiemelkedően fontos közérdeken alapuló kényszerítő indok miatt minősítették szükségesnek és hagyták jóvá, és nem léteznek alternatív megoldások.

„18. Ismertetni és részletesen indokolni kell, hogy a hivatkozott szakirodalomban (Dahl & al 2012, Horváth & al 2017, Mader & al 2022) vagy európai ajánlásban (LAG VSW 2020) javasolt védőtávolságokat (ahol a szakirodalom a hatáscsökkentő intézkedések mellett sem javasolja a telepítést) miért nem vették figyelembe a tervezés során.”

A tervezett tornyok több esetben az FHNPI honlapján ismertetett, szakirodalmi adatokon alapuló, Kormányhivatal által elfogadott, javasolt minimális védőzónán belül helyezkednek el.

Az Ügyfél álláspontja szerint, a hazai és nemzetközi szakirodalomban, illetve természetvédelmi szakmai ajánlásokban szereplő távolságok jelentős eltéréseket mutatnak, és az általunk megismert hazai szabályozásból nem állapítható meg egyértelműen, hogy az egyes távolságokhoz milyen jogkövetkezmények kapcsolódnak, különösen mely esetekben minősül a szélerőmű létesítése kizártnak, mely esetekben szükséges további vizsgálat, vagy mérséklő intézkedés, illetve mikor vélelmezhető a beruházás természetvédelmi szempontú elfogadhatósága. Az Ügyfél szerint a fajvédelmi követelmények alkalmazása során ezért az egyes védőtávolságok mellett azok jogi vagy szakmai alapját, az adott faj tényleges élőhelyhasználatát és a megfelelő mérséklő intézkedések alkalmazhatóságát is értékelni kell. Az Ügyfél a német szabályozást hozza fel példának, az elővigyázatosság elvének figyelmen kívül hagyásával.

A Kormányhivatal álláspontja szerint a szakmai szempontból elfogadott szakirodalmi adatok mindegyikét számba kell venni a védőtávolságok meghatározása során, az nem korlátozódhat az Ügyfél számára kedvező külföldi szabályozásra.
Mind a Ktv., mind a Tvt. alapelvként rögzíti az elővigyázatosság és megelőzés elvét.
A Tvt. 3. § (2) bekezdése szerint, a természetvédelemmel összefüggő e törvényben nem szabályozott kérdésekre, a Ktv. rendelkezéseit kell alkalmazni.
A Ktv. 4. § 30. pontja szerint, elővigyázatosság: a környezeti kockázatok mérsékléséhez, a környezet jövőbeni károsodásának megelőzéséhez vagy csökkentéséhez szükséges döntés és intézkedés.
A Ktv. 6. § (1) bekezdése szerint, a környezethasználatot úgy kell megszervezni és végezni, hogy
a) a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő;
b) megelőzze a környezetszennyezést;
c) kizárja a környezetkárosítást.
A Tvt. 5. § (1)-(3) bekezdéseiben foglaltak szerint minden természetes és jogi személy, valamint más szervezet kötelessége a természeti értékek és területek védelme. Ennek érdekében a tőlük elvárható mértékben kötelesek közreműködni a veszélyhelyzetek és károsodások megelőzésében, a károk enyhítésében, következményeik megszüntetésében, a károsodás előtti állapot helyreállításában. A természeti értékek és területek csak olyan mértékben igénybe vehetők, hasznosíthatók, hogy a működésük szempontjából alapvető természeti rendszerek és azok folyamatainak működőképessége fennmaradjon, továbbá a biológiai sokféleség fenntartható legyen.

A természet védelméhez fűződő érdekeket a nemzetgazdasági tervezés, szabályozás, továbbá a gazdasági, terület- és településfejlesztési, illetőleg rendezési döntések, valamint a hatósági intézkedések során figyelembe kell venni.

A környezet- és természetvédelem, valamint az elővigyázatosság elvével kapcsolatban több Alkotmánybírósági döntés született az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdéséből kiindulva, ahogyan arra az FHNPI is rámutatott.

Magyarország Alaptörvénye a P) cikk (1) bekezdésében azt is rögzíti, hogy a természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.

Az FHNPI működési területén számos európai és hazai szinten veszélyeztetett, fokozottan védett ragadozó madárfaj költ. A szélerőművek ezen fajokra gyakorolt hatásait számos tanulmányban publikálták, melyek meghatározzák azokat a védőtávolságokat, amelyen belül nem helyezhető el szélerőmű.

Az Ügyfél nyilatkozatát a Kormányhivatal a fentiek alapján nem fogadja el.

„19. A benyújtott iratanyagban valós idejű madárfelismerésen alapuló felderítő és adaptív vezérlés szabályozó, illetve riasztó rendszer telepítése szerepel kármérséklő, hatáscsökkentő intézkedés javaslatként, de a pontos tervezett műszaki megoldás (technológia ismertetése, előnyei és hátrányai az ütközések, táplálékkeresés, költési siker stb. vonatkozásában) nem került ismertetésre, amit pótolni kell, és Magyarországon új, külföldön már alkalmazott technológia bevezetése esetében külföldi referencia is szükséges.”

Az Ügyfél egy újabb, fejlettebb megoldást tervez alkalmazni az erőművek üzemeltetése során. (www.identiflight.com)
Az IdentiFlight egy valós idejű fajfelismerésen alapuló felderítő és adaptív vezérlő rendszert kapcsol a szélerőművek üzemirányító (SCADA) rendszeréhez.

Ezen kérdésnek az érdemi döntés meghozatala során lenne jelentősége, de mivel a kért hiányosságok maradéktalan pótlására nem került sor, és azok hiányában érdemi döntés nem hozható, ezen kérdés nem releváns.

„20. A tervezett igénybevétel természetvédelmi érdekkel, mint közérdekkel való összhangjának indokolását meg kell adni, illetve ki kell fejteni.”

A közegészségügyi és közbiztonsági érdekek ütköznek a természetvédelmi érdekekkel, amennyiben alternatív megoldási lehetőség kizárható. Alternatív megoldás elsősorban a megfelelő telepítési helyszín megtalálása lehet.
Az Ügyfél is rávilágított arra, hogy a tervezett beruházásnak van alternatívája a meg nem valósulás esetén is túl, hiszen a vadosfai alállomásnak is lehet alternatívája, illetve a több mint háromszáz toronyhelyből az Ügyfél előbb 75, majd 49, és végül mégis 75 toronyra kérte az előzetes vizsgálati eljárások folytatását.

Amennyiben az Ügyfél nem tudja igazolni, hogy kizárható a tervezett 75 torony által a jelentős élőhelyvesztés, a védett, fokozottan védett és közösségi jelentőségű fajok esetében a jelentős kedvezőtlen hatás, és nincs más alternatíva, úgy az Ügyfél köteles viselni a bizonyítás sikertelenségének tényét, mert ebben az esetben a természetvédelmi érdek, mint közérdek elsőbbségét kell megállapítani, ami az Alaptörvény P) cikkéhez kapcsolódó több AB határozatból kiolvasható.

A Khvr. 1. § (12) bekezdése szerint, az e rendeletben szabályozott eljárások során a megújuló energiát hasznosító erőművet és a hozzá kapcsolódóan létesített villamosenergia-tárolót, valamint az ilyen erőmű és villamosenergia-tároló közcélú hálózathoz történő csatlakoztatásához szükséges átviteli és elosztó hálózati fejlesztést úgy kell tekinteni, hogy az kiemelt fontosságú közérdeket, valamint közegészséget és közbiztonságot szolgál.

A Győri Törvényszék rámutatott korábban (103.K.701.024/2024 számú ítélet), hogy egy a természetvédelmi érdeken túli másik közérdek fennállása esetén, a másik közérdek fennállására való hivatkozás nem elegendő, a hatóságnak ilyen esetben azt is vizsgálnia kell, hogy ez a természetvédelmi érdekek esetleges sérelmével milyen kapcsolatban áll.

Az ítéletben a Győri Törvényszék a GY/41/01524-2/2024. számú határozatot megsemmisítette és a Kormányhivatalt új eljárás lefolytatására utasította, megadva egyúttal az új eljárásban irányadó szempontokat is.
Az adott ügyben a Győri Törvényszék rögzítette, hogy önmagában pl. az emberi élet védelmére történő határozati hivatkozás (ez is kiemelt fontosságú közérdek!!) nem elegendő, a hatóságnak ilyen esetben azt vizsgálnia kell, hogy ez a természetvédelmi érdekek esetleges sérelmével milyen kapcsolatban áll. A beavatkozás mellőzése és az emberi élet veszélyeztetése közötti okozati kapcsolat nem nyilvánvaló, amennyiben ez fennáll, azt adatokkal alátámasztottan indokolni kell.

A 348/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 2. §-a szerint közérdek a természetvédelmi érdek is.
Természetvédelmi érdek: valamely állatfaj természetes állományának fennmaradása, szaporodása, illetőleg az adott állatfaj egyedének vagy állományának védelme, továbbá valamely védett vagy fokozottan védett faj egyedét, állományát veszélyeztető helyzet elhárítása, ideértve a védett vagy fokozottan védett fajok egyedei és élőhelyeik védelme érdekében szükséges intézkedéseket.
Közérdek: a természetvédelmi érdek, valamint a természetvédelmi érdekekkel és célokkal összeegyeztethető oktatási, ismeretterjesztési, tudományos célú, illetőleg kultúrtörténeti hagyományápolásnak minősülő tevékenység, továbbá a közegészségügyi, környezetvédelmi vagy állategészségügyi veszélyhelyzet elhárítása.

A klímavédelemre mint a természetvédelemmel szorosan összefüggő közérdekre való hivatkozás önmagában nem elegendő az alternatív megoldási lehetőségek vizsgálata nélkül. A klímavédelem fontossága kétségbe vonhatatlan, de a klímavédelem nem merülhet ki szélerőművek telepítésében egy másik közérdek sérelmére úgy, hogy alternatív megoldás lehetséges.

A közérdek és az alternatíva vizsgálata közötti kapcsolatot jól mutatják az alábbiak is:
A Tanács 92/43/EGK Irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről (a továbbiakban: élőhelyvédelmi irányelv) 6. cikke szerint:
(4) Amennyiben a természeti területre gyakorolt hatások vizsgálatának kedvezőtlen eredménye ellenére valamely elsődlegesen fontos, társadalmi vagy gazdasági jellegű közösségi érdekre figyelemmel – alternatív megoldás hiányában – mégis végre kell hajtani egy tervet vagy programot, a tagállam minden

szükséges kiegyenlítő intézkedést megtesz a Natura 2000 általános egységességének megóvása érdekében. A tagállam az elfogadott kiegyenlítő intézkedésekről értesíti a Bizottságot.
Amennyiben az érintett természeti terület elsődleges fontosságú természetes élőhelytípust foglal magában és/vagy veszélyeztetett faj élőhelyéül szolgál, kizárólag az emberi egészséggel, a közbiztonsággal vagy a környezet szempontjából elsődlegesen fontos előnyökkel kapcsolatos, továbbá – a Bizottság véleménye szerint – a közérdek kényszerítő indokain alapuló szempontokat lehet érvényesíteni.

“Tervek és projektek értékelése a Natura 2000 területekkel kapcsolatban – Módszertani útmutató a 92/43/EGK élőhelyvédelmi irányelv 6. cikkének (3) és (4) bekezdéséhez” (C(2021) 6913 final, Brüsszel, 2021.9.28.) rögzíti, hogy a nemzeti hatóságok csak akkor engedélyezhetik a terv vagy projekt megvalósítását, ha bizonyított a kiemelkedően fontos közérdek fennállása, és csak abban a mértékben, amelyben a kérdéses terv vagy projekt a szóban forgó közérdek kielégítéséhez szükséges.

A R. 10. § (8) bekezdése szerint, ha a terv, illetve a beruházás a hatásbecslés alapján a Natura 2000 terület kijelölésének alapjául szolgáló, az 1–4. számú mellékletben meghatározott fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére kedvezőtlen hatással jár, és a terv, illetve a beruházás megvalósítására egyéb ésszerű megoldás nincs, azonban a tervhez, illetve a beruházáshoz a 10/A. § (2)–(3) bekezdés szerinti közérdek fűződik, a terv elfogadható, illetve a beruházás engedélyezhető. A beruházást úgy kell megvalósítani, hogy az a lehető legkisebb kedvezőtlen hatással járjon.

A Bizottság közleménye Iránymutatás a szélenergia hasznosításáról és az uniós természetvédelmi jogszabályokról (Brüsszel, 2020.11.18. C(2020) 7730 final) 2.2.4. fejezete az alábbiakat tartalmazza:
A természetvédelmi irányelvek második rendelkezéscsoportja bizonyos fajok védelmére vonatkozik az EU teljes természetes előfordulási területén, azaz a Natura 2000 területeken belül és kívül egyaránt. A fajvédelmi intézkedések az élőhelyvédelmi irányelv IV. mellékletében felsorolt fajokra, valamint az EU-ban előforduló valamennyi vadon élő madárfajra vonatkoznak. A pontos feltételeket a Madárvédelmi Irányelv 5. cikke, továbbá (az állatokra vonatkozóan) az élőhelyvédelmi irányelv 12. cikke és (a növényekre vonatkozóan) 13. cikke határozza meg.
Lényegében a következők tiltását követelik meg a tagállamoktól:

- fajok szándékos elfogása vagy megölése;
- szándékos zavarás, különösen párzás, utódnevelés, áttelelés és vándorlás idején;
- a párzási, költő- vagy pihenőhelyek károsítása vagy elpusztítása;
- tojások és fészkek szándékos elpusztítása, valamint védett növények gyökerestől való kiszedése vagy elpusztítása.

A fajvédelmi rendelkezésektől korlátozott körülmények között – közegészség, közbiztonság vagy más, fontos közérdeken alapuló kényszerítő okok – el lehet térni, feltéve, ha más elfogadható alternatíva nem kínálkozik, és az eltérés hatása nem összeegyeztethetetlen az irányelvek általános céljaival. Az eltérések feltételeit a Madárvédelmi Irányelv 9. cikke és az élőhelyvédelmi irányelv 16. cikke rögzíti.
A fajok védelméről szóló rendelkezések nagy jelentőséggel bírnak a szélenergia-hasznosítás szempontjából. Céljuk például annak biztosítása, hogy az új fejlesztések ne okozzák az élőhelyvédelmi irányelv IV. mellékletében felsorolt fajok párzási, költő- vagy pihenőhelyeinek pusztulását, illetve a vadon élő madarak elhullását vagy sérülését, kivéve, ha az illetékes hatóságok az irányelvekkel összhangban eltérést engedélyeztek.

11. A fentiekben még nem hivatkozott, további releváns hazai jogszabályi háttér és uniós irányelv
A 2007. évi LXXXVI. törvény 3. § 55. pontja szerint:

„Szélerőmű park: ugyanazon ügyfél vagy egy engedélyes üzemeltetésében lévő azon szélerőművek összessége, amelyek az átviteli vagy elosztó hálózathoz ugyanazon csatlakozási ponton kapcsolódnak.”
54. „Szélerőmű: olyan erőmű, amely a villamos energiát szélenergia felhasználásával termeli”.

A tárgyi beruházás a Khvr. 3. számú melléklet 75. pontja alapján a környezetvédelmi hatóság előzetes vizsgálatban hozott döntésétől függően környezeti hatásvizsgálatra kötelezett tevékenység.

A településrendezési és építési követelmények alapszabályzatáról szóló 280/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet 42. § (1)-(3) bekezdései szerint, a 6. § (3) bekezdés 1–6. pontjában, valamint 11. és 12. pontjában szereplő területen és annak határától számított 700 méteres védőzónán belül szélerőművet és szélerőmű parkot nem lehet elhelyezni.
Az (1) bekezdés szerinti védőzónán kívül nem lehet szélerőművet elhelyezni az országos ökológiai hálózat övezetében, a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében, a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezetében, a tájképvédelmi terület övezetében, valamint a világörökségi és világörökségi várományos területek övezetében.
A Magyar Honvédség által üzemeltetett radaroktól számított 40 kilométer, valamint a katonai repülőterektől számított 15 kilométeren belül új szélerőmű, vagy szélerőmű park nem helyezhető el, a meglévő szélerőművek magassága nem növelhető, a szélerőmű parkok nem bővíthetők. E területeken kívül új szélerőmű vagy szélerőmű park akkor létesíthető, a meglévő szélerőművek magassága akkor növelhető, a szélerőmű parkok akkor bővíthetők, ha igazolható, hogy a tervezett szélerőmű vagy szélerőmű park létesítése és működése honvédelmi és katonai képességcsökkenést nem okoz.

A kérelem a fenti szempontok értékelését követően került benyújtásra.

A 273/2007. (X. 19.) Korm. rendelet 103/B § (2) bekezdés h) pontja és (5) bekezdése szerint, a könnyített térség területébe nem tartozik bele a védett és fokozottan védett, illetve közösségi jelentőségű madár- és denevérfajok kiemelt előfordulási helyei.
A könnyített térség területén az időjárásfüggő megújuló energiát hasznosító erőműre vonatkozó környezetvédelmi engedélyezési eljárást kezdeményező kérelemhez csatolni kell a nemzetipark-igazgatóság adatszolgáltatását a telepítés tervezett helyszínének élővilág- és tájvédelmi szempontjairól.

A 2026. októberben benyújtott, az előzetes vizsgálati eljárás folytatását kérő kérelem a szélerőművek telepítése szempontjából könnyített térségekre is hivatkozik, ezért indokolt a fenti jogszabályhelyeket is megemlíteni.
Az Ügyfél a Csornai Járásra (és annak földrajzi kapcsolata miatt a Kapuvári Járásra is), mint a szélerőművek telepítésének szempontjából könnyített térségek kijelöléséről szóló 35/2025. (XII. 23.) EM rendelet (a továbbiakban: EM rendelet) szerinti könnyített térségre hivatkozik, az EM rendelet 4.§-a alapján.
Az EM rendelet 4. §-a szerint, e rendeletnek az európai uniós forrásokhoz való hozzáférés érdekében szükséges egyes energetikai tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 4/2026. (VIII. 28.) GEM rendelet (a továbbiakban: Módr.) hatálybalépését megelőző napján hatályos 1. § 1. és 2. pontjában foglalt járások tekintetében a Módr. hatálybalépésekor folyamatban lévő eljárásokat a Módr. hatálybalépését követően is le kell folytatni, azzal, hogy a Módr. hatálybalépésekor folyamatban lévő eljárásokban a 273/2007. (X. 19.) Korm. rendelet 103/B. § (3) bekezdése szerinti ügyintézési határidő legfeljebb 50 nap.
2026. augusztus 29-től a Csornai Járás ugyan már nem szerepel a könnyített térségek között, az EM rendelet 1. §-ában, de a 4. §-ban foglaltak alapján az Ügyfél könnyített térségnek tekinti a Csornai

Járást, és rá alkalmazandónak tartja a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló (EU) 2018/2001 irányelvet (a továbbiakban: Megújuló Irányelv), illetve annak 15c és 16a cikkének rendelkezéseit.
Az Ügyfél álláspontja szerint, a könnyített térségek kijelölésének alapvető előfeltétele a Megújuló Irányelv 15c. cikk (2) bekezdése szerint a 2001/42/EK irányelv és az annak megfelelő hazai szabályozását tartalmazó 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet szerinti stratégiai környezeti vizsgálat (a továbbiakban: Stratégiai Környezeti Vizsgálat) elvégzése, továbbá szükség esetén a 92/43/EGK irányelv 6. cikk (3) bekezdése szerinti megfelelő vizsgálat lefolytatása. A Stratégiai Környezeti Vizsgálat rendeltetése az, hogy a kijelölendő térség környezeti és természetvédelmi adottságait, a megújulóenergia-technológiák alkalmazásából eredő várható környezeti konfliktusokat és azok kezelésének lehetőségeit még a térség kijelölését megelőzően feltárják és értékeljék.
A Megújuló Irányelv 15c. cikk (1) bekezdés b) pontja alapján a tagállamoknak a könnyített térségeket kijelölő tervekben az adott térség sajátosságaihoz, az alkalmazandó megújulóenergia-technológiához és az azonosított környezeti hatásokhoz igazodó szabályokat kell meghatározniuk. E szabályoknak tartalmazniuk kell azokat a megfelelő és hatékony mérséklő intézkedéseket, amelyek a várható káros környezeti hatások elkerülésére, illetve – amennyiben ez nem lehetséges – azok jelentős csökkentésére szolgálnak. A rendelkezés kifejezetten a tagállamok kötelezettségévé teszi az ilyen intézkedések meghatározását, különös tekintettel a természetvédelmi és vízvédelmi követelmények teljesítésére.
A Megújuló Irányelv 15c. cikk (1) bekezdés b) pontjának harmadik albekezdése vélelmet állít fel a megfelelő intézkedéseket végrehajtó beruházások javára. E rendelkezés értelmében a könnyített térséget kijelölő tervben meghatározott szabályok betartása és a megfelelő mérséklő intézkedések projektszintű végrehajtása esetén vélelmezni kell, hogy az érintett beruházás nem sérti az ott hivatkozott uniós természetvédelmi és vízvédelmi rendelkezéseket.
A könnyített térséget kijelölő tervben előírt szabályoknak és intézkedéseknek megfelelő beruházás ezért főszabály szerint a megjelölt természetvédelmi és vízvédelmi követelményekkel összhangban állónak tekintendő. Az ettől való eltérés lehetőségét és feltételeit a Megújuló Irányelv 16a. cikk (4)–(5) bekezdése szabályozza.
A Kormányhivatal az ettől való eltérést alkalmazandónak tartja, mert az Ügyfél által hivatkozott Stratégiai Környezeti Vizsgálat, illetve az azt megalapozó iratanyag nem áll a Kormányhivatal rendelkezésére, azt a természetvédelmi feladatkörében eljáró Kormányhivatal megkeresésére, ügyintézési határidőn belül a Gazdasági és Energetikai Minisztérium nem bocsátotta rendelkezésre, ugyanakkor a Megújuló Irányelv 16a. cikk (4) bekezdése szerinti előzetes ellenőrzés annak megállapítására irányul, hogy a beruházás nagy valószínűséggel járhat-e olyan jelentős, előre nem látott káros környezeti hatásokkal, amelyeket a könnyített térség kijelölése során elvégzett korábbi Stratégiai Környezeti Vizsgálat nem azonosított.
A Kormányhivatal és az FHNPI által feltárt tények nagy valószínűséggel korábban nem kerültek azonosításra.
A Megújuló Irányelv 16a. cikk (5) bekezdése szerint a további környezeti vizsgálat elrendelése kizárólag egyértelmű bizonyítékokon alapuló, megfelelően indokolt hatósági döntés esetén lehetséges, ha a feltárt jelentős és előre nem látott káros környezeti hatások a könnyített térséget kijelölő tervben meghatározott vagy a beruházó által javasolt intézkedésekkel nem mérsékelhetők.

Az FHNPI (FHNPI-241-10/2026. és FHNPI-241-21/026 sz. irat) az eljárás során rögzítette, hogy összességében a javasolt intézkedések, kisebb korrekciókkal, az ütközési kockázatot csökkentik (optimális esetben 50%-kal), de a várhatóan bekövetkező élőhelyvesztést nem. Az érintett szaporodó és vonuló denevérek esetében a jelentős negatív hatás a javasolt hatáscsökkentő intézkedések mellett is valószínűsíthető.

Figyelembe véve, hogy a tervezett 9 szélerőműpark összevont hatásterülete (3000 méteres övezettel számolva, átfedés nélkül) min. 41000 ha, de a köztes területeket (kerecsensólyom fészkelőhelyek környéke) figyelembe véve akár 15000-45000 ha is lehet az élőhelyvesztés mértéke egyes fajok esetében, valószínűsíthető, hogy a fokozottan védett madárfajok, illetve tömegesen vonuló fajok esetében a hatáscsökkentő intézkedések megvalósulása esetén is jelentős negatív hatás várható.

A Tvt. 3. § (1) bekezdés szerint e törvény hatálya kiterjed valamennyi természeti értékre és területre, tájra, továbbá a velük kapcsolatos minden tevékenységre, valamint a nemzetközi egyezményekből és együttműködésből fakadó természetvédelmi feladatokra, kivéve, ha nemzetközi egyezmény másként rendelkezik.
A Tvt. 5. § (1)-(3) bekezdéseiben foglaltak szerint minden természetes és jogi személy, valamint más szervezet kötelessége a természeti értékek és területek védelme. Ennek érdekében a tőlük elvárható mértékben kötelesek közreműködni a veszélyhelyzetek és károsodások megelőzésében, a károk enyhítésében, következményeik megszüntetésében, a károsodás előtti állapot helyreállításában. A természeti értékek és területek csak olyan mértékben igénybe vehetők, hasznosíthatók, hogy a működésük szempontjából alapvető természeti rendszerek és azok folyamatainak működőképessége fennmaradjon, továbbá a biológiai sokféleség fenntartható legyen.
A természet védelméhez fűződő érdekeket a nemzetgazdasági tervezés, szabályozás, továbbá a gazdasági, terület- és településfejlesztési, illetőleg rendezési döntések, valamint a hatósági intézkedések során figyelembe kell venni.
A Tvt. 8. § (1) bekezdése alapján a vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani.
A Tvt. 9. § (1) bekezdése értelmében a vadon élő szervezetek igénybevételével és terhelésével járó gazdasági, gazdálkodási és kereskedelmi tevékenységet a természeti értékek és rendszerek működőképességét és a biológiai sokféleséget fenntartva kell végezni.
A Tvt. 17. § (1) bekezdése szerint a 8. § (1) bekezdés rendelkezéseinek megfelelően a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.
A Tvt. 44. § (3) bekezdése alapján védett állat- és növényfaj egyedének károsítása, veszélyeztetése vagy jogellenes zavarása esetén a természetvédelmi hatóság köteles az ilyen magatartás tanúsítóját a tevékenység folytatásától eltiltani.
A Tvt. 44. § (5) bekezdése alapján a természetvédelmi hatóság a fokozottan védett élő szervezetek élőhelyén, valamint élőhelye körül – a miniszter által rendeletben meghatározottak szerint – használati, gazdálkodási korlátozást rendelhet el.
A Tvt. 78. § (1) bekezdése értelmében a természetvédelmi hatóság korlátozhatja, felfüggesztheti vagy megtilthatja a védett természeti értéket és területet károsító, vagy súlyosan veszélyeztető tevékenységeket. A határozat- a védett természeti érték, terület közvetlen vagy súlyos sérelme, illetve veszélyeztetése esetében- fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánítható.
A Tvt. 80. §-ában foglaltak szerint aki a természet védelmét szolgáló jogszabály vagy egyedi határozat előírásait megsérti, védett természeti értéket jogellenesen veszélyeztet, károsít vagy elpusztít természetvédelmi bírságot köteles fizetni.
A fokozottan védett állatfajok esetében a korlátozás részletes szabályairól a 12/2005. (VI.17.) KvVM rendelet előírásai rendelkeznek.
A R. 14. §-a szerint e rendelet az élővilágvédelmi és a madárvédelmi irányelvnek való megfelelést is célozza.
A Tvt. 86. §-a is rögzíti, hogy a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) a Tanács 79/409/EGK irányelve (1979. április 2.) a vadon élő madarak védelméről (több más jogszabállyal együtt);
b) a Tanács 92/43/EGK irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről (több más jogszabállyal együtt).

A tárgyi előzetes vizsgálati eljárásban a Kr. 11. § (1) bekezdése és 3. melléklet 5. pontja alapján természetvédelmi és tájvédelmi szakkérdést kell vizsgálni.
A természet és a táj védelmére vonatkozó nemzeti és közösségi jogi követelményeknek való megfelelés elbírálására vonatkozó feladatkörében a Kormányhivatal azt vizsgálja, hogy az engedélyeztetni kívánt tevékenység, építmény, létesítmény megfelel-e
a) a védett természeti értékek és területek megőrzése, fenntartása, fejlesztése, helyreállítása, kiemelt oltalmuk biztosítása,
b) a közösségi és a kiemelt közösségi jelentőségű fajok, továbbá élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, fejlesztése és helyreállítása, a Natura 2000 területek egységességének biztosítása, valamint
c) a természeti értékek és területek, a tájak és az egyedi tájértékek, valamint azok természeti rendszereinek, jellegzetességének, biológiai sokféleségének, természetes vagy természetközeli állapotának megőrzése, fenntartható használatának és helyreállításának elősegítése jogszabályokban és az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó jogi aktusában rögzített követelményeinek.

A természetvédelmi kérdések tisztázatlansága miatt, a tájvédelmi szempontok értékelésére a jelen véleményében a Kormányhivatal nem tért ki.

A fenti tények is azt támasztják alá, hogy a Khvr. 4. melléklet 1. bekezdés fd) pontjában megkövetelt, a védett fajokat érintő hatások ismertetése, alapelvárás. A hatások becsléséhez útmutatást ad a Khvr. 5. melléklete, a R. 15. melléklete, és a Korm. rend. 1. melléklete is, az Európai Bizottság útmutatói mellett.

A Kormányhivatal meghatározta a tárgyi ügyben releváns és bizonyítandó tényeket, rámutatott a szélerőművek madarakra és denevérekre nézve várható hatásai vizsgálatának szükségességére, arra, hogy el kell végezni a megfelelő vizsgálatokat annak érdekében, hogy a kérelemről a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelő, szakirodalmi és gyakorlati tapasztalatokat egyaránt megfelelően értékelni tudó, tárgyi kérelemre specializált érdemi döntés születhessen.

Fentiek alapján megállapítható, hogy GY/40/00955-28/2026. sz. végzés 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18. és 20. pontjában foglaltak nem megfelelően teljesültek.
A megfelelő vizsgálatok elvégzése, az Ügyfél által felkért szakértők által gyűjtött adatok megfelelő értékelése és az adatok kért kiegészítése, valamit a gyűjtött adatok szakértői kiértékelése nélkül - és Kormányhivatallal való ismertetése nélkül - a természetvédelmi feladatkörében eljáró Kormányhivatal érdemi szakvéleményt nem tud adni.

Tekintettel arra, hogy az Ügyfél a GY/40/00955-28/2026. sz. végzésben foglaltaknak megfelelő dokumentációt nem nyújtotta be, ezért megállapítható, hogy a hiánypótlásra történő felhívásnak nem megfelelően tett eleget, mely nélkül a természetvédelmi szakkérdés vizsgálata madarak és denevérek vonatkozásában nem végezhető el. Természetvédelmi szakkérdés vizsgálatának hiányában a tevékenységre vonatkozó környezeti hatásvizsgálat szükségessége, illetve a tevékenység

engedélyezését kizáró ok felmerülése nem ítélhető meg, melyre tekintettel a kérelem érdemben nem elbírálható.

Az Ákr. 47. § (1) bekezdés b) pontja alapján:
*„A hatóság az **eljárást megszünteti, ha a kérelmező ügyfél a hatóság felhívására nem nyilatkozik**, és ennek hiányában a k**érelem nem bírálható el, és az eljárást hivatalból nem folytatja**."*

A hiánypótlási felhívásra benyújtott iratanyag nem megfelelősége miatt a kérelem elbírálhatatlan volt, az eljárás hivatalból nem folytatható, ezért a Kormányhivatal az Ákr. 47. § (1) bekezdés b) pontja alapján eljárás megszüntetéséről döntött.
Jelen végzés a fenti indokokon és a hivatkozott jogszabályi rendelkezéseken alapul.

Jelen végzés fentieken túl az Ákr. 80. § (1) bekezdésén és 81. § (1) bekezdésén alapul.

Jelen végzés II. fejezete az Ákr. 81.§ (1) bekezdésén, az Ákr.124. §-án, a 125. §-án, valamint az Ákr. 128. §-án és 129 §-án, illetve az alábbi rendelkezésen alapul.

A jelen végzéssel szembeni fellebbezési jogot a Khvr. 26/A. §-a, az Ákr. 112. § (2) bekezdés d) pontja, az Ákr. 116. § (1) bekezdése, az Ákr. 117. § (1) bekezdése, az Ákr. 118. § (1), (2), (3) bekezdései biztosítják. A fellebbezési illeték mértékét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 29. § (4) bekezdése alapján állapította meg a Kormányhivatal. Mindezekről a Kormányhivatal az Ákr. 81. § (1) bekezdése alapján tájékoztatta az Ügyfelet.

A Kormányhivatal hatáskörét és illetékességét a Kr. 5. § (1) bekezdés c) pontja, 5. § (2) bekezdése és a 2. § (1) bekezdése állapítja meg.

Győr, elektronikus időbélyegző szerint

Dr. Kálmán János kormánymegbízott nevében és megbízásából

Dr. Giczi Edina
főosztályvezető

Értesül:

1. Képviselő
2. Beled Város Önkormányzat Jegyzője - hkp
3. Páli Község Önkormányzat Jegyzője - hkp
4. Szil Község Önkormányzat Jegyzője - hkp
5. Vadosfa Község Önkormányzat Jegyzője - hkp
6. Vág Község Önkormányzat Jegyzője - hkp
7. Kemenesszentpéter Község Önkormányzat Jegyzője - hkp

8. Vág Község Önkormányzata - hkp
9. Szil Község Önkormányzata - hkp
10. Vadosfa Község Önkormányzata - hkp
11. Beled Város Önkormányzata - hkp
12. Páli Község Önkormányzata – hkp
13. Szilsárkányi Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzője – hkp
14. Csorna Város Önkormányzat Jegyzője - hkp
15. Kapuvár Város Önkormányzat Jegyzője - hkp
16. GYMSMKH KTH Főosztály Természetvédelmi Osztály – hkp
17. GYMSMKH Agrárügyi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály – hkp
18. GYMSMKH KTH Hulladékgazdálkodási Osztály – hkp
19. GYMSMKH KTH Földhivatali Főosztály Földvédelmi és Földmérési Osztály – hkp
20. GYMSMKH Népegészségügyi Főosztály Közegészségügyi Osztály – hkp
21. GYMSMKH Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály – hkp
22. GYMSMKH Állami Főépítészi Iroda – hkp
23. GYMSMKH Tűzvédelmi, Iparbiztonsági és Vízügyi Hatósági Főosztály Vízügyi és Vízvédelmi Osztály – hkp
24. Vas Megyei KH Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztály – hkp
25. GYMSMKH Pénzügyi, Gazdálkodási és Informatikai Főo. Pénzügyi és Számviteli Osztály - hkp

A dokumentum elektronikus aláírással hitelesített.
Dátum: 2026.11.19 11:34:49
Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal
Kiadmányozta: dr. Giczi Edina